

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Výběr vhodné právní formy podnikání malého podnikatele z hlediska účetních a daňových
aspektů

Selection of a Suitable Legal Form for a Small Entrepreneur in Terms of Accounting and Tax
Aspects

Student: Bc. Hana Derková

Vedoucí diplomové práce: Ing. Urbancová Alžběta, Ph.D.

Ostrava 2015

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Hana Derková**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně
Téma: **Výběr vhodné právní formy podnikání malého podnikatele z hlediska účetních a daňových aspektů**
Selection of Suitable Legal Form for a Small Entrepreneur in Terms of Accounting and Tax Aspects

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Podnikatel jako fyzická osoba a jeho účetní a daňové aspekty
3. Podnikatel jako právnická osoba a jeho účetní a daňové aspekty
4. Analýza volby optimální právní formy podnikání u konkrétního podnikatele
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

BĚHOUNEK, Pavel. *Společnost s ručením omezeným 2014 – prakticky včetně účetnictví a daní*. Olomouc:

ANAG, 2014. 368 s. ISBN 978-80-7263-886-4.

DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2014*. 11. vyd. Praha: Grada, 2014. 136 s. ISBN 978-80-247-5117-7.

VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*. 12. vyd. Praha: 1. VOX, 2014. 392 s. ISBN 978-80-87480-23-6.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.**

Datum zadání: 21.11.2014

Datum odevzdání: 25.04.2015

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně a všechny přílohy samostatně vyplnila.“

V Ostravě dne 24. 4. 2015

Handwritten signature of Hana Derková in cursive script.

Bc. Hana Derková

OBSAH

1	Úvod	5
2	Podnikatel jako fyzická osoba a jeho účetní a daňové aspekty	7
2.1	Základní pojmy	9
2.1.1	Podnikatel a podnikání.....	9
2.1.2	Daňová evidence	10
2.1.3	Účetnictví	11
2.1.4	Daňová soustava České republiky	13
2.2	Evidenční a účetní aspekty podnikání fyzické osoby na základě živnostenského či jiného oprávnění.....	20
2.2.1	Daňová evidence fyzické osoby.....	21
2.2.2	Účetnictví fyzické osoby.....	21
2.3	Daňové aspekty podnikání fyzické osoby na základě živnostenského či jiného oprávnění.....	22
2.3.1	Daň z příjmů fyzické osoby na základě daňové evidence	23
2.3.2	Daň z příjmů fyzické osoby na základě účetnictví	25
2.4	Ostatní náklady podnikatele fyzické osoby na základě živnostenského či jiného oprávnění.....	26
2.4.1	Sociální zabezpečení	26
2.4.2	Zdravotní pojištění	28
2.4.3	Poplatky	28
3	Podnikatel jako právnická osoba a jeho účetní a daňové aspekty	30
3.1	Obchodní korporace	30
3.1.1	Veřejná obchodní společnost	31
3.1.2	Komanditní společnost.....	32
3.1.3	Společnost s ručením omezeným	33
3.1.4	Akciová společnost	34
3.2	Účetní aspekty podnikání fyzické osoby v rámci obchodní korporace	35
3.3	Daňové aspekty podnikání fyzické osoby v rámci obchodní korporace.....	37
3.4	Ostatní náklady podnikatele fyzické osoby v rámci obchodní korporace	38
3.4.1	Sociální zabezpečení	39
3.4.2	Zdravotní pojištění	39
3.4.3	Poplatky	39

4	Analýza volby optimální právní formy podnikání konkrétního podnikatele.....	41
4.1	Kritéria vhodné formy podnikání.....	41
4.2	Základní údaje podnikatele	42
4.3	Modelování pro daňové období 2015	43
4.4	Vedení daňové evidence podnikatelem.....	43
4.4.1	Modelování příjmů a výdajů	44
4.4.2	Evidenční aspekty	47
4.4.3	Daňové aspekty	48
4.5	Účetnictví podnikatele jako fyzické osoby	51
4.5.1	Modelování výnosů a nákladů	51
4.5.2	Účetní aspekty.....	54
4.5.3	Daňové aspekty	56
4.6	Ostatní výdajové aspekty podnikatele fyzické osoby	57
4.7	Společnost s ručením omezeným	58
4.7.1	Modelování výnosů a nákladů	59
4.7.2	Účetní aspekty.....	61
4.7.3	Daňové aspekty	64
4.7.4	Ostatní nákladové aspekty podnikatele právnické osoby	66
4.8	Vyhodnocení vhodné formy podnikání.....	68
4.8.1	Účetní hledisko	68
4.8.2	Daňové hledisko.....	70
5	Závěr	73
	Seznam použité literatury.....	75
	Seznam zkratk	77
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Ekonomické prostředí v naší zemi je velmi rozsáhlé a komplikované. Je zakotveno a přesněji určováno často měnící se řadou předpisů. Z velké části jsou novely součástí jiných zákonných ustanovení a pro potencionálního podnikatele je toto prostředí velmi nepřehledné. Podnikatel je odborníkem ve svém oboru a zároveň se po něm vyžaduje, aby byl odborníkem v ekonomickém prostředí.

„Cíl bez plánu je pouhým přáním.“

Antoine de Saint Exupéry

Tedy každý potencionální podnikatel by si měl již před zahájením svého podnikání vytvořit určitý plán, aby nezůstal, jak říká francouzský básník Exupéry, jen u jeho přání. Nejdůležitější je vybrat právní formu tak, aby byla pro podnikatele a pro oblast, ve které podniká, tou nejvhodnější.

Cílem diplomové práce je stanovit vhodná kritéria pro výběr právní formy začínajícího podnikatele, následně je aplikovat na vybrané typy právních forem a doporučit konkrétnímu podnikateli vhodnou právní formu. Kritéria budou stanovena na základě teoretické části práce, na kterou navazuje již analýza vhodných právních forem. Komparativně bude hodnocena právní forma fyzické osoby na základě živnostenského oprávnění a právní forma společnosti s ručením omezeným. V rámci analýzy bude stanovena daňová povinnost u společnosti s ručením omezeným a u fyzické osoby zvlášť daňová povinnost pro podnikatele uplatňující skutečné výdaje, paušální výdaje a vedoucí účetnictví.

Při psaní práce byly použity standardní metody, jako dedukce, abstrakce, syntéza, indukce, komparace a další. Z velké části byla využita metoda deskripce, a to především v teoretické části diplomové práce, a také analýza, která byla naopak použita až v praktické části práce.

Diplomová práce kromě úvodu a závěru obsahuje také další tři kapitoly. V druhé kapitole jsou popsány hlavní pojmy související s tématem diplomové práce, kupříkladu podnikatel, podnikání, daňová evidence, účetnictví, daňová soustava, daňové a účetní aspekty podnikatele jako fyzické osoby a odvody na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení u osoby samostatně

výdělečně činné. V rámci popisu daňové soustavy České republiky jsou uvedeny daně, jež platí fyzické osoby i právnické osoby.

Ve třetí kapitole jsou charakterizovány jednotlivé obchodní korporace a popsány daňové a účetní aspekty podnikatele jako právnické osoby a také další související náklady v podobě odvodů na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení u právnické osoby.

Čtvrtá kapitola se zabývá modelováním příjmů a výdajů, výnosů a nákladů u vybraného podnikatele pro rok 2015. Následně je na základě získaných údajů vypočtena daňová povinnost z daně z příjmů u jednotlivých forem podnikatele odvody na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení a případné další úhrady související se zahájením podnikání.

Diplomová práce by měla být pro vybraného podnikatele doporučením vhodné právní formy. Takové rozhodování je důležité provádět ještě před začátkem podnikání. V případě, ne příliš vhodného výběru právní formy, by měl podnikatel po prvním roce podnikání učinit změny k převodu na právní formu, která je pro něj finančně nejvýhodnější.

2 Podnikatel jako fyzická osoba a jeho účetní a daňové aspekty

Podnikatel jako fyzická osoba je v České republice nejrozšířenější a také nejoblíbenější formou podnikání. Oproti ostatním formám je jednodušší a nese řadu výhod. Mezi ty výraznější patří možnost zahájení podnikání hned po ohlášení ohlašovací živnosti, minimální správní výlohy vydané při jejím zakládání, nízké právní a formální povinnosti k jejímu založení a také na rozdíl od vzniku obchodních korporací při podnikání fyzickou osobou není nutný žádný počáteční kapitál. Samostatná výdělečná činnost je vhodná pro začínající podnikatele, kteří s podnikatelskou činností nemají zatím dostatek zkušeností. Dalšími nepřehlédnutelnými výhodami jsou:

- podnikatel může zvolit mezi vedením účetnictví či daňové evidence,
- podnikatel má volnost při rozhodování a je samostatným,
- možnost rozhodnutí uplatnění výdajů procentem z příjmů či skutečných výdajů,
- možnost využít daňové úspory pro spolupracující osoby žijící s podnikatelem ve společné domácnosti,
- ukončení i přerušení živnosti lze zrealizovat poměrně v krátkém čase.

Na druhou stranu podnikání na základě živnostenského oprávnění nese také řadu nevýhod, jako je vysoké riziko při ručení celým svým majetkem, a tudíž možnost ohrožení finanční situace jedince i rodiny.

Podnikatel svou činnost může vykonávat na základě různých oprávnění. Mezi podnikatele, podnikající na základě živnostenského oprávnění, patří fyzické i právnické osoby provozující některou či více živností vymezených v živnostenském zákoně při splnění stanovených podmínek. Tyto živnosti se člení na živnosti ohlašovací a koncesované. Ohlašovací živnosti se dále dělí na řemeslné, volné a vázané.

Zmíněný zákon také vymezuje činnosti nespádající mezi živnosti. Mezi tyto činnosti patří např. advokáti, znalci, tlumočníci, daňový poradci, auditoři, insolvenční správci a mnoho dalších vyjmenovaných v § 3 živnostenského zákona. Jedná se o podnikatelské činnosti upravené zvláštními právními předpisy (např. insolvenční zákon, zákon o auditorech, zákon o daňových poradcích).

Pro možnost získání živnostenského oprávnění je zapotřebí splnit všeobecné podmínky a případně zvláštní podmínky vyžadované živnostenským zákonem či dalšími právními předpisy. U zvláštních podmínek se jedná o odbornou či jinou způsobilost. Mezi všeobecné podmínky provozování živnosti fyzickou osobou dle § 6 se řadí:

- dosažení věku 18 let,
- způsobilost k právním úkonům a
- bezúhonnost.

V případě, že by podnikatel chtěl pro zaměstnavatele vykonávat činnost se znaky podnikání, měl by tak činit na základě obchodní smlouvy. Pokud by tak neučinil, jednalo by se o zastřené právní jednání. Nový občanský zákoník říká v § 555 odst. 2 o zastřeném právním jednání, tzv. švarc systému, že: „*Má-li být určitým právním jednáním zastřeno jiné právní jednání, posoudí se podle jeho pravé povahy.*“ Důsledkem takového jednání by bylo doměření daně z příjmů ze závislé činnosti, sociálního a zdravotního pojištění a vyměření pokuty oběma smluvním stranám.

Tab. 2.1 Počet subjektů vybraných právních forem v ČR v letech 2011 - 2014

Počet ke dni	31. 12. 2011	31. 12. 2012	31. 12. 2013	31. 12. 2014
Celkem platných ŽO	3 146 013	3 225 372	3 321 289	3 475 812
- pro živ. koncesované	119 234	119 989	143 084	217 926
- pro živ. vázané	274 584	296 256	314 764	331 165
- pro živ. řemeslné	885 019	900 714	915 777	935 552
- pro živ. volné	1 867 176	1 908 413	1 947 664	1 991 169
ŽO pro fyzické osoby	2 565 890	2 615 915	2 677 887	2 773 866
ŽO pro právnické osoby	580 123	609 457	643 402	701 946
ŽO pro cizince	105 119	104 377	101 534	105 245
Podnikatelé celkem	2 293 241	2 318 690	2 344 841	2 375 752
- fyzické osoby	1 950 323	1 957 218	1 965 757	1 974 925
- právnické osoby	342 918	361 472	379 084	400 827
Podnikatelé cizinci celkem	93 059	91 040	85 887	83 569
Počet obyvatel	10 548 527	10 513 209	10 513 834	10 528 477
Počet ŽO na 1000 obyvatel	298,24	306,792	315,90	330,13
Podnikatelů na 1000 obyv.	217,40	220,55	223,02	225,65
Počet ŽO na 1 podnikatele	1,37	1,391	1,42	1,46

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu: *Roční přehled podnikatelů a živností* [online]. RŽP [cit. 2015-03-23]. Dostupné z: <http://www.rzp.cz/statistikySbj.html>

V tabulce 2.1 je uveden počet subjektů jednotlivých právních forem v ČR za poslední čtyři roky, tedy od roku 2011 do roku 2014. Počet živnostenských oprávnění stále roste a od roku 2011 se zvýšil skoro o 330 000. Významný nárůst celkového počtu živnostenských

oprávnění byl zaznamenán od roku 2013. Z toho u živností ohlašovacích o 79 681 a u živností koncesovaných se pak jednalo o nárůst 74 842 živností pouze za rok 2014 oproti roku předchozímu.

Živnostenská oprávnění jsou daleko častěji žádána fyzickými osobami než právnickými. Je mezi nimi každoročně viditelný přibližně 2 000 000 rozdíl. Jak je také výše viditelné z měření, z celkového počtu obyvatel České Republiky jsou skoro 23% obyvatelstva podnikatelé.

2.1 Základní pojmy

Při výběru vhodné právní formy malého podnikatele z hlediska účetních a daňových aspektů je zapotřebí seznámit se s hlavními pojmy z právního hlediska z důvodu odlišnosti právního výkladu od skutečného významu slova. Mezi hlavní pojmy lze zařadit pro účely této diplomové práce především pojem podnikatel, podnikání, daňová evidence, účetnictví a daňová soustava ČR. Jednotlivé pojmy lze vyložit na základě právních předpisů z účetních, daňových či jiných oblastí.

2.1.1 Podnikatel a podnikání

Právní úpravu podnikatele jako fyzické osoby obsahuje zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (živnostenský zákon), a zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů.

Občanský zákoník definuje podnikatele v § 420 odst. 1 takto: „*Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.*“ Dále v § 421 zahrnuje mezi podnikatele i osoby zapsané v obchodním rejstříku na základě splnění podmínek stanovených zákonem o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a také osoby podnikající na základě živnostenského či jiného oprávnění.

Podnikatelem se může stát fyzická i právnická osoba. Samostatnost spočívá především v rozhodnutí osoby provozující činnost o době a místě výkonu činnosti, také o financování a následném zisku z dané činnosti. Výkon činnosti na vlastní účet představuje podnikání pod vlastním jménem či názvem firmy. Také vlastní odpovědnost představuje další charakteristiku, která spočívá v odpovědnosti za veškeré dluhy vyplývající z vykonávání podnikatelské činnosti. Soustavnost představuje činnost vykonávanou s určitým opakováním a s předpokladem dalšího budoucího výkonu této činnosti. Další charakteristikou je provádění činnosti za účelem dosažení zisku, který by měl patřit mezi převažující smysl daného podnikání.¹

Živnostenský zákon upravuje podmínky podnikání na základě živnostenského oprávnění a kontrolu dodržování těchto podmínek. Tento zákon v § 2 určuje živnost takto: „*Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.*“

Dle zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob se do obchodního rejstříku zapisují fyzické osoby při splnění stanovených podmínek. Tyto osoby vymezuje tento zákon v § 42 a 43. Mezi podmínky patří:

- bydliště podnikatele v ČR nebo podnikání podnikatele na území v ČR,
- žádost podnikatele o zápis.

Dále podnikateli fyzické osobě vznikne povinnost pro zápis do obchodního rejstříku, pokud výše výnosů či příjmů snížených o daň z přidané hodnoty (DPH) u plátců DPH a u neplátců nesnížená o DPH přesáhne v průměru částku 120 mil. Kč za 2 po sobě bezprostředně následující účetní období.

2.1.2 Daňová evidence

Podnikateli jako fyzické osobě s příjmy ze samostatné činnosti, mezi něž se dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (ZDP) § 7 řadí:

- příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- příjmy ze živnostenského podnikání,

---

¹ ŠVARC, Zbyněk et. al. *Základy obchodního práva po rekodifikaci soukromého práva*. 4. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 510 s. ISBN 978-80-504-3.

- příjmy z jiného podnikání,
- podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku,

vzniká povinnost vést daňovou evidenci či účetnictví při splnění zákonných podmínek. Právnícké osoby vždy vedou účetnictví. Daňová evidence představuje evidenci majetku, dluhů (závazků), příjmů a výdajů vedenou za účelem zjištění základu daně a daně z příjmů fyzických osob dle zákona o daních z příjmů (dále jen ZDP). Vedou jí fyzické osoby neuvedené v zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví v § 1 odst. 2. Daňovou evidenci upravuje § 7b ZDP, ve kterém určuje obsah a archivaci evidence, oceňování majetku a dluhů a inventarizaci. Evidence obsahuje údaje o:

- příjmech a výdajích (v členění potřebném pro zjištění základu daně) a
- majetku a dluzích.

Při obsahovém vymezení jednotlivých složek majetku se používá právní úprava obsažená v právních předpisech o účetnictví. Způsob vedení daňové evidence neupravuje žádný právní předpis, takže závisí na každém podnikateli, jaký způsob zvolí. Při vedení evidence se používají různé knihy a deníky. Jedná se především o peněžní deník (deník příjmů a výdajů), knihu pohledávek, dluhů, zásob, mezd, rezerv, daně z přidané hodnoty a další dle uvážení, potřeby a možností podnikatele.

Hlavním účelem daňové evidence příjmů a výdajů je zachytit veškeré peněžní i nepeněžní příjmy související s daným podnikáním nebo jinou samostatně výdělečnou činností během zdaňovacího období.

2.1.3 Účetnictví

Pro určení podstaty účetnictví lze použít několik různých definic. Jedná se především o zaznamenávání informací o hospodářských jevech probíhající v daném závodu vyjádřených v peněžních jednotkách.

Účetnictví upravuje zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, České účetní standardy, vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení č. 563/1991 Sb., zákona o účetnictví a další vyhlášky a opatření ministerstva financí. Zákon o účetnictví upravuje především osoby povinné vést účetnictví, jeho obsah, účetní knihy, doklady, účetní uzávěrky, způsoby ocenění majetku, inventarizaci, sankce za porušení

povinností atd. Podle tohoto zákona je potřeba vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovala skutečnosti, které jsou jeho předmětem. Jedná se o zaznamenávání stavu a pohybu majetku, dluhů (závazků), jiných aktiv a pasiv, nákladů, výnosů a výsledku hospodaření dle § 8 zákona o účetnictví.

Zákon o účetnictví také stanovuje v § 1 osoby vedoucí účetnictví dle tohoto zákona jako účetní jednotky. Jedná se především o:

- právnické osoby sídlící na území České republiky,
- zahraniční osoby podnikající nebo provozující jinou činnost na území ČR,
- organizační složky státu stanovené jiným právním předpisem,
- fyzické osoby jako podnikatelé zapsané v obchodním rejstříku,
- ostatní fyzické osoby, jež jsou podnikateli při splnění podmínky překročení obrátu za bezprostředně předcházející kalendářní rok nad částku 25 000 000 Kč,
- ostatní fyzické osoby (podnikatelé) na základě dobrovolnosti,
- ostatní fyzické osoby (podnikatelé) účastníci se ve společnosti, pokud alespoň jeden z účastníků vede účetnictví,
- ostatní fyzické osoby povinné vést účetnictví na základě jiného právního předpisu.

Při obsahovém vymezení jednotlivých složek majetku se používá právní úprava obsažená v právních předpisech o účetnictví. Způsob vedení účetnictví upravuje zákon o účetnictví především v § 9 až 17. Při vedení účetnictví se používají deníky, hlavní kniha, knihy analytických účtů a knihy podrozvahových účtů, přičemž se v deníku dodržuje časová posloupnost účetních případů a v knihách věcná příslušnost. Hlavní kniha obsahuje tzv. syntetické účty použité na základě účtového rozvrhu. Dále lze při účtování využít analytické účty, kterými lze dále rozčlenit syntetický účet. Jedná se o možnost získání přehlednějšího obrazu hospodaření podniku. Mezi příklady lze zařadit rozčlenění účtu materiálu na další analytické účty podle druhu jednotlivých skladových položek. Účtový rozvrh si sestavuje každá účetní jednotka dle svých potřeb samostatně na základě směrné účtové osnovy.

Hlavním účelem účetnictví je zachytit veškeré stavy a pohyby majetku, dluhů (závazků), jiných aktiv a pasiv, nákladů, výnosů a výsledku hospodaření související s daným podnikáním nebo jinou samostatně výdělečnou činností během zdaňovacího období pro daňové účely či poskytnutí informací o podnikání podnikateli, bankám, věřitelům, dodavatelům atd.

2.1.4 Daňová soustava České republiky

Daňovou soustavu ČR lze třídit podle různých kritérií. Mezi nejzákladnější se řadí třídění podle vazby daně na důchod poplatníka a to na přímé a nepřímé daně. Dále lze rozlišovat daně z důchodu, majetku a spotřeby podle předmětu daně. Při zohlednění vztahu k příjmovým poměrům poplatníka lze rozdělit daně na osobní či věcné. Také dle kritéria rozpočtového určení, na daně státní, vyšších územních celků (krajů) a municipální (obecní), či dle kritéria dopadu na daňové subjekty lze třídit na daně proporcionální, progresivní a regresivní. Při členění lze využít i další možnosti třídění objevující se v odborné literatuře či používaných různými mezinárodními organizacemi.

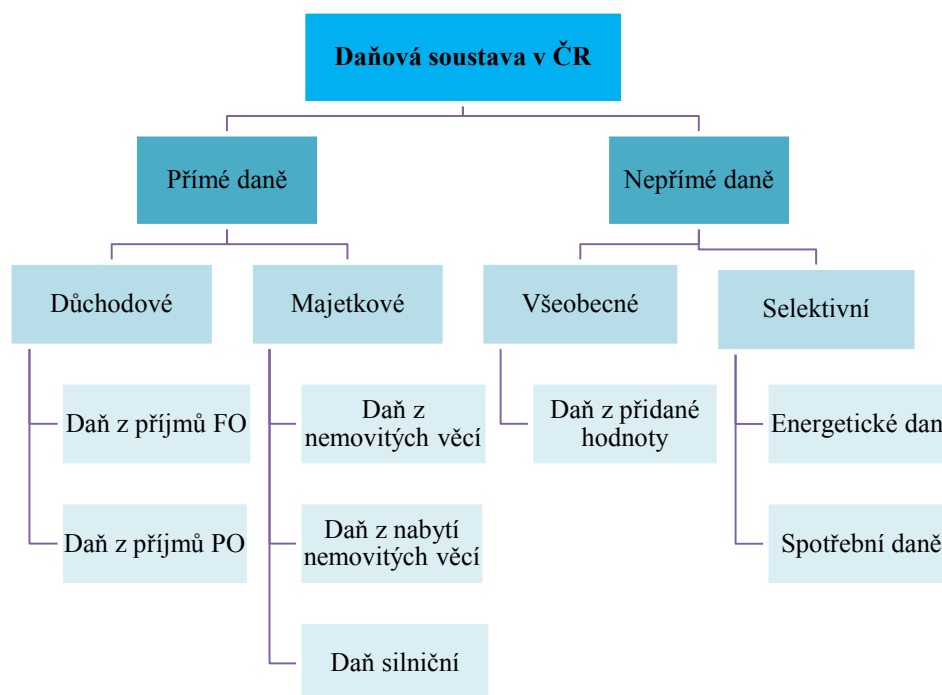
Současnou soustavu daní v ČR tvoří:

- daň z příjmů,
  - daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob,
- daň z nabytí nemovitých věcí,
- daň z nemovitých věcí,
- daň silniční,
- daň z přidané hodnoty,
- daně spotřební,
  - daň z minerálních olejů, daň z lihu a lihovin, daň z piva, daň z vína a meziproduktů a daň z tabákových výrobků,
- daně energetické,
  - daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z pevných paliv a daň z elektřiny.²

---

²VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*. 12. vyd. Praha: 1. VOX a. s., 2014. 392 s. ISBN 978-80-87480-23-6.

Schéma 2.1 Struktura daní v ČR

Zdroj: VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*. 12. vyd. Praha: 1. VOX a. s., 2014. 392 s. ISBN 978-80-87480-23-6, s. 55

Přímé daně

Přímé daně se vyměřují u poplatníka na základě jeho příjmu či majetku. Mezi typickou charakteristiku přímých daní patří totožnost poplatníka i plátce daně v jedné osobě s výjimkou daně vybíranou srážkovou daní. Mezi přímé daně se v současnosti řadí daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob a majetkové daně. Mezi další jejich typické znaky patří zejména adresnost, přizpůsobení se platební schopnosti poplatníků a plnění redistribuční funkce.³

Daň z příjmů patří do daňové soustavy s účinností k 1. 1. 1993 na základě zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (ZDP). Tento právní předpis na základě subjektu daně rozlišuje dvě skupiny daním, a to daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob.⁴

³VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*. 12. vyd. Praha: 1. VOX a. s., 2014. 392 s. ISBN 978-80-87480-23-6.

⁴MRKÝVKA, Petr, Ivana PAŘÍZKOVÁ a Michal RADVAN. *Základy finančního práva*. 6. vyd. Praha: Armex, 2012. 108 s. ISBN: 978-80-87451-19-9.

Z daně z příjmů fyzických osob jsou poplatníky fyzické osoby, u kterých se posuzuje, zda patří mezi daňové rezidenty, či nerezidenty. Rezidentura osoby se určí za pomoci použití mezinárodní smlouvy o zamezení dvojího zdanění, v případě neexistence této smlouvy se použijí ustanovení ZDP. Do předmětu daně spadají peněžní i nepeněžní příjmy. Dle ZDP se tyto příjmy člení na příjmy ze závislé činnosti, příjmy ze samostatné činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z pronájmu a ostatní příjmy. Dále ZDP upravuje způsob určení základu daně z příjmů pro jednotlivé druhy příjmů, uplatnění slev na dani (sleva na poplatníka, manžela/ku, držitele průkazu ZTP/P, studenta) a daňové zvýhodnění, zálohy na daň atd. Sazba daně z příjmů FO v současnosti činí 15 %. Pokud příjem ze závislé činnosti a samostatné činnosti přesáhne 48násobek průměrné mzdy určené pro daný rok, odvede poplatník solidární daňovou povinnost z přesahující částky ve výši 7 %. Daňové přiznání se podává u příslušného územního pracoviště finančního úřadu nejpozději do 31. března s možností prodloužení do 30. června za předpokladu splnění zákonných podmínek.⁵

Z daně z příjmů právnických osob jsou poplatníky právnické osoby s výjimkou České národní banky. Patří zde např. komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost, politické hnutí, církve, fundace, příspěvkové organizace a další. Výši daňové povinnosti ovlivňuje místo jejich sídla nebo vedení. Pokud daný poplatník sídlí na území ČR a zároveň se zde nachází jeho vedení, pak veškeré své příjmy zdaňuje v ČR. V opačném případě zdaňuje pouze příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR.⁶

Do předmětu daně spadají příjmy z veškeré činnosti a nakládání s majetkem právnické osoby. Do předmětu patří také od 1. 1. 2014 i příjmy získané děděním nebo darováním, které se původně řadily mezi majetkové daně. Jedná se o příjmy získané za zdaňovací období (kalendářní rok, hospodářský rok). ZDP také uvádí taxativní výčet osvobozených příjmů při splnění zákonem stanovených podmínek.

Základ daně představuje rozdíl mezi příjmy podléhající zdanění a vynaloženým výdaji na jejich dosažení, zajištění a udržení při dodržení podmínky respektování věcné a časové souvislosti s daným zdaňovacím obdobím. Při zjišťování základu daně se vychází z účetnictví na základě hospodářského výsledku nebo z daňové evidence na základě rozdílu mezi příjmy a výdaji. Zjištěný základ daně se dále snižuje o odčitatelné položky a také zvyšuje o přičitatelné

---

⁵ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*. 12. vyd. Praha: 1. VOX a. s., 2014. 392 s. ISBN 978-80-87480-23-6.

⁶ MRKÝVKA, Petr, Ivana PAŘÍZKOVÁ a Michal RADVAN. *Základy finančního práva*. 6. vyd. Praha: Armex, 2012. 108 s. ISBN: 978-80-87451-19-9.

položky. Dále ZDP v § 20b upravuje tzv. samostatný základ daně. Sazba daně v současnosti činí 19 % z upraveného základu daně dle § 21 ZDP. Daňové přiznání se podává do tří měsíců od uplynutí zdaňovacího období, tuto lhůtu lze prodloužit o další tři měsíce u příslušného územního pracoviště finančního úřadu podle místa sídla, provozovny či místa, na němž dochází k hlavní části činnosti.

Majetkové daně tvoří další část přímých daní. Při výběr majetkových daní se přihlíží pouze k majetku poplatníka daně bez ohledu na jeho příjmy. Jedná se v současnosti o daň silniční, daň z nemovitých věcí a daň z nabytí nemovitých věcí. Vznik daňové povinnosti je spjat s vlastnickým či užívatelským vztahem k majetku, jenž představuje předmět zdanění, anebo s úkonem související se zdaňovaným majetkem. V určitých případech dochází i k několikanásobnému zdanění daného majetku

Daň silniční upravuje zákon ČNR č. 16/2013 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů. Tato daň se vybírá ze silničních motorových vozidel a jejich přípojných vozidel registrovaných v ČR, provozovaných v ČR a používaných poplatníkem daně z příjmů PO a FO používaných k podnikání nebo v přímé souvislosti s touto činností vytvářející příjmy dle ZDP s výjimkami. Poplatníkem daně se stává fyzická i právnická osoba, která je provozovatelem či uživatelem vozidla, zaměstnavatelem, organizační složkou nebo stálou provozovnou. Základ daně vychází u osobních automobilů ze zdvihového objemu motoru v cm³ s výjimkou automobilů s elektrickým pohonem, u ostatních vozidel (autobusy, nákladní vozidla, tahače, přívěsy apod.) nejvyšší povolená hmotnost v tunách a počet náprav a u návěsů představuje součet nejvýše povolených zatížení náprav v tunách a počet náprav. Sazbu daně představuje pevně stanovené částky v Kč podle druhu vozidla určeného na základě technického průkazu. Zaměstnavateli je umožněno u osobních automobilů použít roční sazbu daně nebo sazbu daně 25 Kč za každý den použití. Dále se sazba daně zvyšuje či snižuje na základě stanovených podmínek zákonem o dani silniční. Poté lze uplatnit slevu na dani u vozidel používaných v souvislosti s kombinovanou dopravou. Daňové přiznání se podává do 31. ledna kalendářního roku následujícího po uplynutí zdaňovacího období u příslušného pracoviště finančního úřadu podle sídla či bydliště poplatníka.

Daň z nemovitých věcí upravuje zákon ČNR č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí. Tato daň se dále člení na daň z pozemků a daň ze staveb a jednotek. Daňová povinnost vzniká na základě vlastnického či užívatelského vztahu k nemovité věci. Mezi poplatníky daně patří vlastníci, nájemci, pastýři či uživatelé zdaňované nemovité věci. Touto daní se zdaňují

pozemky, stavby a jednotky na území ČR s výjimkami stanovenými v zákoně o dani z nemovitých věcí. Daňový základ daně tvoří cena půdy zjištěná násobením skutečné výměry pozemku v m² průměrnou cenou půdy stanovenou na 1 m², cena pozemku zjištěná, součin skutečné výměry pozemku v m² a částky 3,80 Kč, skutečná výměra pozemků v m², výměra zastavěné plochy uvedená v m², upravená výměra podlahové plochy v m² podle druhu nemovité věci a jejího využití dle zápisu v katastru nemovitých věcí. Sazba daně se také u jednotlivých druhů liší a dochází k jejímu zvýšení koeficientem určeným dle počtu obyvatel. Jedná se o sazbu v korunách za m². Dále se zohledňuje při výpočtu daňové povinnosti počet podlaží, umístění nemovité věci a místní koeficient. Daňové přiznání podává poplatník u příslušného finančního úřadu do 31. ledna daného zdaňovacího období podle stavu k 1. lednu tohoto období v případě změn stanovených v zákoně o dani z nemovitých věcí.

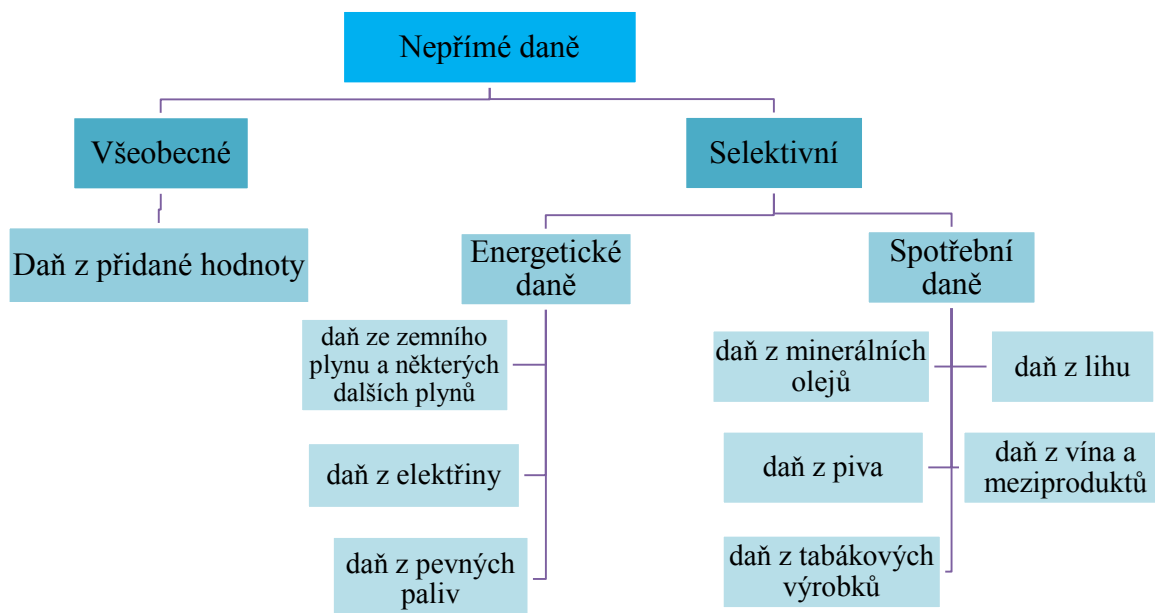
Daň z nabytí nemovitých věcí upravuje zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí. Jedná se o daň vybíranou při nabytí vlastnického práva k nemovité věci úplatně či na základě zajišťovacího převodu práva nebo úplatného postoupení pohledávky zajištěné zajišťovacím převodem práva. Mezi tyto nemovité věci zákon řadí pozemek, stavbu, části inženýrské sítě nebo jednotky nacházející se na území ČR, právo stavby, jímž zatížený pozemek se nachází na území ČR, nebo spoluvlastnický podíl na pozemku, stavbě, části inženýrské sítě nebo jednotce nacházející se na území ČR a právu stavby, jímž zatížený pozemek se nachází na území ČR. Úplata představuje peněžní i nepeněžité plnění za nemovitou věc. Poplatníkem daně z nabytí nemovitých věcí se s výjimkou dohody mezi převodcem a nabyvatelem vždy stává převodce. Základ daně představuje nabývací hodnotu sníženou o uznatelný výdaj (znalecký posudek). Tato hodnota se zjišťuje porovnáním ceny sjednané (např. kupní cena) a srovnávací daňové hodnoty, která činí 75 % směrné hodnoty či zjištěné ceny při splnění zákonných podmínek. Sazba daně je v současnosti ve výši 4 %. Poplatník podává daňové přiznání nejpozději do konce třetího kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byl v katastru nemovitostí proveden vklad vlastnického práva k nemovité věci, práva stavby či správy u příslušného správce daně většinou podle umístění nemovité věci.

Nepřímé daně

Nepřímé daně se většinou váží ke spotřebě a z tohoto důvodu tvoří součást konečné ceny zaplacené poplatníkem daně. Mezi charakteristiky nepřímých daní lze zařadit vysoký podíl příjmů z těchto daní, výběr prostřednictvím plátce daně a bez vazby k důchodu či majetku

poplatníka. Tuto skupinu daní lze členit na všeobecné a selektivní. K všeobecným se řadí daň z přidané hodnoty a k selektivním patří spotřební a energetické daně.

Schéma 2.2 Nepřímé daně v ČR

Zdroj: VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*. 12. vyd. Praha: 1. VOX a. s., 2014. 392 s. ISBN 978-80-87480-23-6, s. 60

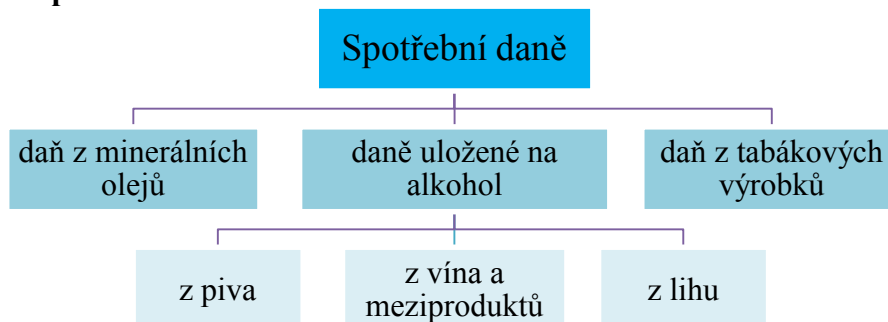
Daň z přidané hodnoty (DPH) upravuje zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Tato daň se řadí mezi univerzální daně ze spotřeby. V jádru se jedná o zdanění přidané hodnoty vzniklé ve výrobním řetězci v rámci jednotlivých stupňů produkce.⁷ Do předmětu zdanění patří zejména dodání zboží a poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti s místem plnění v ČR, pořízení zboží z EU (mimo ČR) za úplatu uskutečněné v ČR osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti nebo právnickou osobou nepovinnou k dani, pořízení dopravního prostředku z EU (mimo ČR) za úplatu osobou nepovinnou k dani a dovoz zboží s místem plnění v ČR. Za úplatu se považuje peněžní i nepeněžní plnění za hmotnou i nehmotnou věc. U této daně se vyskytuje poplatník i plátcé daně. Plátcem daně se stává osoba se sídlem na území ČR, a jejíž obrát přesáhl 1 mil. Kč za posledních 12 měsíců po sobě jdoucích, s výjimkou osob uskutečňující pouze plnění osvobozená bez nároku na odpočet daně. Základ

⁷ CHVÁTALOVÁ, Iva, Hana MARKOVÁ a Květoslav ŽÁK. *Základy veřejného práva*. 3. vyd. Praha: Oeconomica, 2013. 164 s. ISBN: 978-80-245-1936-4.

daně představuje zejména úplata, kterou obdržel nebo má obdržet plátce DPH za uskutečněné zdanitelné plnění. Sazba daně se dělí na základní sazbu (21 %) a první sníženou sazbu (15 %) a druhou sníženou sazbu (10%). Daňové přiznání podává plátce daně čtvrtletně či měsíčně podle výše jeho obratu u příslušného úřadu finanční správy s výjimkou dovozu zboží. Při dovozu zboží spravuje daň celní správa.

Spotřební daně upravuje v současnosti zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů. Tato daň se řadí mezi selektivní daně ze spotřeby vybírané z určených výrobků vyrobených na území Evropské unie nebo dovezených ze třetích zemí. Jedná se o daň z minerálních olejů, lihu, piva, vína a meziproduktů a tabákových výrobků. Předmětem zdanění jsou především výrobky, které jsou škodlivé vůči zdraví či životnímu prostředí. Prostřednictvím zdanění se stát snaží usměrňovat jejich spotřebu.⁸ Podobně jako u DPH se zde vyskytuje poplatník i plátce daně. Mezi plátce většinou patří provozovatelé skladů a oprávnění příjemci nebo výrobci. Základ daně se vyjadřuje v množství či konečné ceně pro spotřebitele a odvíjí se podle druhu výrobků. Obdobně se liší i sazby daně u jednotlivých výrobků. Tyto daně spravují orgány celní správy.

Schéma 2.3 Spotřební daně v ČR

Zdroj: VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*. 12. vyd. Praha: 1. VOX a. s., 2014. 392 s. ISBN 978-80-87480-23-6, s. 273

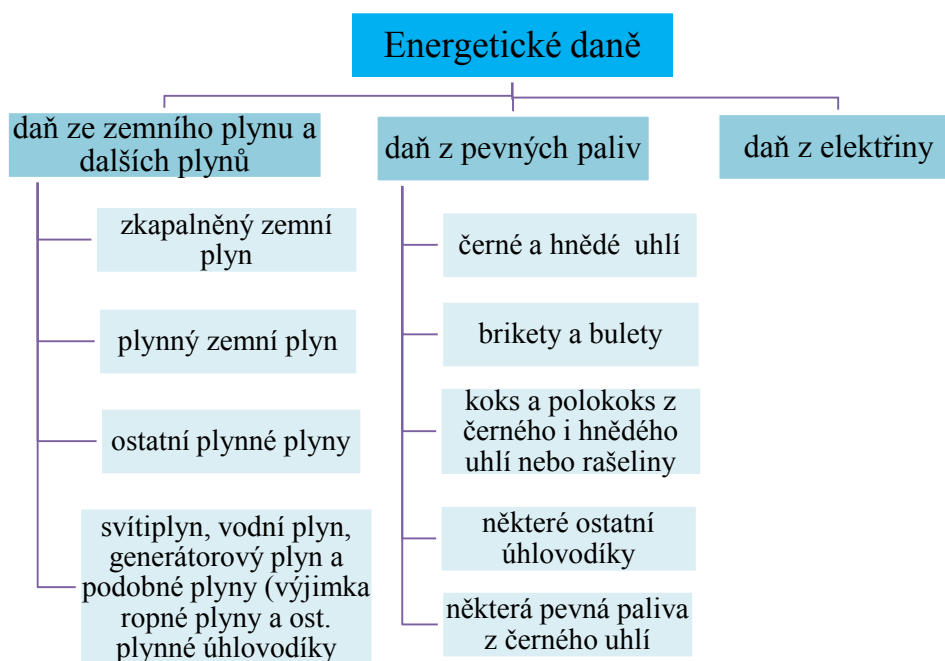
Energetické daně upravuje zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Lze je charakterizovat jako selektivní daň ze spotřeby. Jedná se o daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, pevných paliv a elektřiny. Tyto daně také jako ostatní nepřímé daně tvoří součást konečné ceny pro spotřebitele.⁹

⁸ BAKEŠ, Milan et al. *Finanční právo*. 6. upr. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. 552 s. ISBN: 978-80-7400-440-7.

⁹ CHVÁTALOVÁ, Iva, Hana MARKOVÁ a Květoslav ŽÁK. *Základy veřejného práva*. 3. vyd. Praha: Oeconomica, 2013. 164 s. ISBN: 978-80-245-1936-4.

Předmět daně ze zemního plynu patří plyny určené pro pohon motorů, výrobu tepla a ostatní plyny určené pro pohon motorů. Předmětem daně z pevných paliv je zejména černé a hnědé uhlí, brikety a koks. Zde se podobně jako u předešlých nepřímých daní setkáváme s poplatníkem v osobě spotřebitele i plátcem daně. Mezi plátce daně patří zejména dodavatelé pro konečného spotřebitele na území ČR, provozovatelé distribuční soustavy, provozovatelé přenosové soustavy a další osoby při splnění zákonných podmínek. Základ daně zde představuje množství energie určené ve fyzikálních jednotkách (GJ, MWh) a sazba daně pevně stanovena částka v Kč za určenou jednotku. Tyto daně také spravují orgány celní správy.

Schéma 2.4 Energetické daně v ČR

Zdroj: vlastní zpracování na základě zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

2.2 Evidenční a účetní aspekty podnikání fyzické osoby na základě živnostenského či jiného oprávnění

Podnikatelé jako fyzické osoby mohou vést daňovou evidenci nebo účetnictví. Povinnost vést daňovou evidenci vzniká každému podnikateli fyzické osoby s výjimkou osob uplatňující

paušální výdaje. Oproti tomu mohou vést tyto osoby také účetnictví dobrovolně nebo povinně při splnění zákonných podmínek uvedených v kapitole 2.1.3.

Obě evidence se liší administrativní náročností, rozsahem, obsahem informací a jejich vypovídajícími možnostmi pro interní či externí potřeby podnikatele či jeho okolí.

2.2.1 Daňová evidence fyzické osoby

Základní rozdíl mezi vedením daňové evidence a účetnictví spočívá ve vykazování jednotlivých operací, kdy se u daňové evidence sledují skutečné úbytky či vyplacení peněz., tudíž se nesledují náklady ani výnosy, ale výdaje a příjmy.

Při této evidenci je zapotřebí rozlišovat daňově uznatelné a neuznatelné výdaje. Tyto daňově uznatelné a neuznatelné upravuje ZDP. Při daňové evidenci majetků a dluhů ovlivňuje podobu rozhodnutí podnikatele a z části účetní a daňové předpisy.

Mezi výhody daňové evidence patří nižší administrativní náročnost oproti účetnictví. Daňová evidence v porovnání s vedením účetnictví patří k méně náročné variantě. Tuto evidenci většinou zvládne podnikatel vést tzv. svépomocí nebo prostřednictvím daňových poradců či účetních. Případné externí vedení daňové evidence ve většině případů u malých podnikatelů vychází nákladově levněji než externě vedené účetnictví. Další výhodou představuje větší „svoboda“ vedení daňové evidence z důvodu menšího působení legislativy na vedení.

Mezi nevýhody lze u daňové evidence zařadit nedostatek informací pro finanční analýzu. Také obsahuje mnohem méně informací oproti účetnictví. Dále pokud podnikatel vede daňovou evidenci, nelze jako zdaňovací období použít hospodářský rok, oproti účetnictví fyzické osoby dle § 7 odst. 12 ZDP.

2.2.2 Účetnictví fyzické osoby

Účetnictví původně vzniklo ze zvyšující se potřeby podnikatelů mít povědomí o stavu, vývoji, složení obchodního jmění, výdělku či ztrátě, dlužích (závazcích) a pohledávkách, zásobách, cash flow, zhodnocení či znehodnocení podnikání, určení výdělečnosti jednotlivých druhů činností atd. Pro své interní potřeby mohou podnikatelé vést také finanční,

vnitropodnikové a manažerské účetnictví. Fyzické osoby se také mohou rozhodnout o vedení zjednodušeného rozsahu, pokud jim to umožňuje zákon o účetnictví.

Na konci účetního období se sestavuje účetní závěrka obsahující rozvahu, výkaz zisků a ztrát a přílohu, které tvoří přílohu k daňovému přiznání k dani z příjmů FO vedoucí účetnictví.

K výhodám účetnictví lze přiřadit možnost zefektivnění a lepší koordinace vnitropodnikových procesů. Důvodem k vedení účetnictví může přispět poskytnutí lepších informací o podnikání, struktuře aktiv a pasiv, financování, možnost finanční analýzy apod. Podává také lepší obraz podnikání externím osobám, např. bankám, dodavatelům a odběratelům.

Mezi nevýhody vedení účetnictví se řadí vyšší administrativní náročnost a s tím spjatý zvýšené provozní výlohy, neboť se jedná o náročnější, hlubší a širší evidenci. Většinou tuto činnost podnikatelé přenechávají interní či externí účetní, což vyvolává další náklady. Další nevýhodou v případě zaměstnání účetní představují náklady na mzdu, sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, vzdělávání a školení, software atd. Další nevýhodou může být případné zveřejňování v obchodním rejstříku z důvodu možného vlivu na vstup dalších podnikatelů do daného druhu podnikání.

2.3 Daňové aspekty podnikání fyzické osoby na základě živnostenského či jiného oprávnění

Během podnikání se fyzická osoba podnikatel může s výjimkou daně z příjmů PO setkat se všemi výše uvedenými daněmi spadající do daňové soustavy ČR. Mezi hlavní daň ovlivňující podnikání FO a objevující se u všech podnikatelů patří daň z příjmů FO. Mezi příjmy zdaňované daní z příjmů FO patří příjmy ze závislé činnosti, samostatné činnosti, kapitálového majetku, nájmu a ostatních příjmů. Tyto jednotlivé druhy příjmů tvoří dílčí základy daně.

Dalšími nejčastějšími daněmi souvisejícími s podnikáním jsou majetkové daně. V souvislosti s vlastnictvím majetku může podnikateli vzniknout povinnost jej zdanit. Jedná se o daň z nemovitých věcí a daň z nabytí nemovitých věcí při splnění zákonných podmínek. Pokud podnikatel využívá ke své činnosti vozidlo, může jej zdaňovat daní silniční. Při určitých

druzích podnikání se může podnikatel také setkat z pozice plátce daně se spotřebními a energetickými daněmi.

Podnikatel fyzická osoba je v souvislosti se svým podnikáním povinna odvádět také odvody na zdravotní pojištění a pojistné na sociální zabezpečení, přestože se správně nejedná o daně v pravém slova smyslu. Dále se při podnikání může setkat se správními, soudními, místními poplatky a zvláštními dávkami poplatkového charakteru stojícími mimo katalog správních poplatků.

Výběr mezi daňovou evidencí a účetnictvím ovlivňuje především základ daně a tím i výsledný daňový doplatek či bonus. Při přechodu mezi účetnictvím a daňovou evidencí či naopak je zapotřebí několik úprav z důvodu možného nezahrnutí či duplicitnímu zachycení některých položek.

2.3.1 Daň z příjmů fyzické osoby na základě daňové evidence

Při výpočtu základu daně lze u daňové evidence postupovat různými způsoby při splnění podmínek dle ZDP. Při každém ze způsobu se vždy používají skutečné příjmy. Mezi tyto způsoby patří:

- uplatnění skutečných výdajů a
- uplatnění paušálních výdajů.

Základ daně z příjmů fyzické osoby ze samostatné činnosti a nájmu může nabývat i záporných hodnot (daňová ztráta). Při uplatnění skutečných výdajů je zapotřebí rozlišovat daňově uznatelné náklady a neuznatelné náklady uvedené v ZDP. Skutečné výdaje může podnikatel uplatnit vždy na rozdíl od paušálních výdajů.

Výši základu daně ovlivňují také nezdanitelné části dle § 15 ZDP a položky odčitatelné od základu daně dle § 34 ZDP. Nezdanitelné části základu daně snižují základ daně a tím také snižují případnou výši daňové povinnosti či zvyšují výši daňového bonusu. Jedná se například o bezúplatná plnění, zaplacené úroky z úvěru ze stavebního spoření či hypotečního úvěru, pojistné životního pojištění, příspěvky penzijního pojištění a další při splnění zákonných

podmínek. Položky odčitatelné od základu daně působí na výši daňové povinnosti či bonusu stejně jako nezdanitelné části a patří zde daňová ztráta a další dle § 34 ZDP.¹⁰

Paušální výdaje lze použít s výjimkou uvedenou v § 12 ZDP. Při jejich uplatnění se postupuje dle § 7a ZDP. Paušální výdaje představují nejjednodušší způsob uplatnění výdajů v daňovém přiznání. Podnikatel tudíž vede pouze povinně údaje o příjmech a pohledávkách. Při uplatnění paušálních výdajů nelze uplatnit některé slevy na dani.

Tab. 2.2 Vývoj sazeb v % a limitů v tis. Kč paušálních výdajů v ČR v letech 2005 - 2015

Druh příjmu	2005		2009		2010		2013		2015	
	Sazba/limit		Sazba/limit		Sazba/limit		Sazba/limit		Sazba/limit	
Příjmy ze zemědělské činnosti	80 %	-	80 %	-	80 %	-	80 %	-	80 %	1 600
Příjmy z řemeslných živností	60 %	-	80 %	-	80 %	-	80 %	-	80 %	1 600
Příjmy z ostatních řemesl. živ.	50 %	-	60 %	-	60 %	-	60 %	-	60 %	1 200
Příjmy z jiného podnikání a z nezávislého podnikání	40 %	-	60 %	-	40 %	-	40 %	800	40 %	800
Příjmy z převodu a využití práv	40 %	-	60 %	-	40 %	-	40 %	600	40 %	800
Příjmy z pronájmu majetku v obchodním majetku	-	-	-	-	-	-	30 %	600	30 %	600

Zdroj: vlastní zpracování na základě zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů 2005 - 2015

Během své historie se příjmy s možností použití paušálních výdajů a jejich sazby několikrát měnily, což vyplývá z výše uvedené tabulky 2.2. Od roku 2005 kdy byla sazba paušálních výdajů řemeslné živnosti 60% se zvýšila o 20 % na současných 80 %. Nově byl také stanoven limit ve výši 1 600 000 Kč. Tento limit se zavedl i u příjmů ze zemědělské činnosti. V současnosti je sazba paušálních výdajů u ostatních živností stanovena ve výši 60 % a je omezena limitem těchto příjmů ve výši 1 200 000 Kč. Během posledních let došlo k určení maximálních limitů a dalším omezením při jejich použití.

Paušální výdaje představují pro malé a střední podnikatele možnost snížení administrativní zátěže související s rozsahem evidence také případnou daňovou optimalizací. Také lze uvažovat o jejich částečném vlivu na rozhodnutí podnikatele, zda začít podnikat,

¹⁰VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*. 12. vyd. Praha: 1. VOX a. s., 2014. 392 s. ISBN 978-80-87480-23-6.

a o vedení související evidence samostatně či prostřednictvím outsourcingu. Na základě tohoto vlivu lze považovat paušální výdaje i za nástroj podpory rozvoje malého a středního podnikání.

Další možností, jak stanovit daň, je stanovení paušální daně. Jedná se o dohodu mezi poplatníkem a správcem daně o stanovení daně z příjmu dopředu na základě předpokládaných ročních příjmů a výdajů, pokud podnikatel splní zákonem stanovené podmínky upravené v § 7a ZDP.

Po případné úpravě základu daně na základě paušálních výdajů dochází po použití sazby daně k výpočtu daně z příjmů fyzických osob. Poté se výše daně snižuje o slevy na dani k zjištění výše dani po slevách, která může nabývat pouze kladných hodnot. Pouze na základě následného snížení daně o daňové zvýhodnění na vyživované dítě může dojít ke vzniku daňového bonusu. Takto zjištěná daň či daňový bonus se upraví o zaplacené zálohy na daň pro zjištění výše přeplatku či nedoplatku daně z příjmů. Mezi slevy na dani nejčastěji využívané patří sleva na poplatníka, na manželku/manžela a studium.

2.3.2 Daň z příjmů fyzické osoby na základě účetnictví

Při výpočtu základu daně na základě účetnictví se zohledňují výnosy a náklady daného podnikatele. Na rozdíl od daňové evidence, ve které představují příjmy uskutečněné plnění, vstupují u účetnictví do základu daně výnosy. Jedná se o hodnotu získanou za činnost podnikatele bez ohledu, zda došlo k úhradě za dané období. Podobně dohází k rozdílu mezi použitím výdajů v daňové evidenci a náklady v účetnictví. Náklady představují hodnotu získanou pro danou činnost podnikatele také bez souvislosti s úhradou.

Na rozdíl od daňové evidence v účetnictví se řadí při splnění podmínek dle § 23 odst. 3 a § 24 ZDP mezi náklady i tyto položky:

- odpisy nehmotného majetku,
- pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem nebo sražené zaměstnavatelem při úhradě bylo do konce 3 měsíce následujícího po uplynutí zdaňovacího období,
- daň z nabytí nemovitých věcí a daň z nemovitých věcí v případě uhrazení,
- smluvní pokuty, úroky z prodlení, penále apod. v případě uhrazení,
- závazek dlužníka po splatnosti více než 36 měsíců, zvyšuje základ daně.

Rozdíl mezi výnosy a náklady se označuje jako účetní výsledek hospodaření. Tento výsledek se dále upravuje o částky dle ZDP ke zjištění základu daně. Poté se obdobně jako u daňové evidence sníží o výnosy nezahrnované do základu daně a zvýší o daňově neuznatelné náklady a zohlední se rozdíl mezi daňovými a účetními odpisy. Dále se postupuje při výpočtu daňového nedoplatku či bonusu stejně jako při určení na základě daňové evidence.

2.4 Ostatní náklady podnikatele fyzické osoby na základě živnostenského či jiného oprávnění

Během podnikání vznikají podnikateli různé druhy nákladů, které lze členit podle několika hledisek. Pro účely této diplomové práce je zapotřebí uvést náklady na sociální pojištění zahrnující sociální zabezpečení a zdravotní pojištění nejen z příjmu podnikatele, ale i zaměstnanců.

U dohody o provedení práce pro rok 2015 je rozhodující hranice 10 000 Kč a u dohody o pracovní činnosti je rozhodující hranice 2 500 Kč. Pokud v úhrnu výdělek zaměstnance pracujícího na základě dohody za měsíc přesáhne uvedenou hranici, odvádí zaměstnanec i zaměstnavatel sociální pojištění.

2.4.1 Sociální zabezpečení

Sociální zabezpečení zahrnuje platbu za důchodové pojištění, státní politiku zaměstnanosti a nemocenské pojištění.

Sociální zabezpečení v současnosti upravuje:

- zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (ZPSZ),
- zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů (ZNP) a
- zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (ZDPoj.).

Podle úpravy pro rok 2015 se mezi poplatníky sociálního zabezpečení řadí zaměstnanci, zaměstnavatelé a osoby samostatně výdělečně činné. Vyměřovací základ OSVČ představuje částku určenou poplatníkem převyšující 50 % základu daně z příjmů. Vyměřovací základ je stanoven v maximální výši 48násobku průměrné mzdy a minimálně ve výši 12násobku 25 % průměrné mzdy. Při určení výše pojistného z vyměřovacího základu se v současnosti vychází z těchto sazeb:

- 29,2 % - u OSVČ, pokud se neúčastní na důchodovém spoření,
  - z toho 28 % na důchodové pojištění,
  - z toho 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti;
- 26,2 - u OSVČ, pokud se účastní důchodového spoření,
  - z toho 25 % na důchodové pojištění,
  - z toho 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti;
- 2,3 % - pojistné na nemocenské pojištění, pokud se dobrovolně OSVČ účastní.¹¹

Povinnost účasti OSVČ na důchodovém zabezpečení ovlivňuje, zda se jedná o činnost hlavní, či vedlejší. Vedlejší činnost spočívá v souběhu podnikání a více činností poplatníka. V praxi se setkáváme s osobou podnikající a zároveň studující, pobírající starobní důchod, vykonávající činnost na základě pracovního poměru apod. Při výkonu hlavní činnosti vzniká poplatníkovi povinnost odvádět dávky na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a možnost účastnit se na nemocenském pojištění. Během kalendářního roku odvádí OSVČ zálohy v částce, kterou určí a která je vyšší než jedna dvanáctina vyměřovacího základu za předcházející rok a nižší než jedna dvanáctina maximálního vyměřovacího základu, s výjimkou měsíců s nárokem na výplatu nemocenského nebo peněžité pomoci v mateřství z nemocenského pojištění.

Zaměstnavatel odvádí u svých zaměstnanců na nemocenské pojištění ve výši 2,3 %, důchodové pojištění ve výši 21,5 % a státní politik zaměstnanosti 1,2 % z hrubého výdělku zaměstnance.

---

¹¹ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*. 12. vyd. Praha: 1. VOX a. s., 2014. 392 s. ISBN 978-80-87480-23-6.

2.4.2 Zdravotní pojištění

Zdravotní pojištění upravuje v současnosti několik právních předpisů. Mezi nejdůležitější z pohledu OSVČ patří zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (VZP) a zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění (PVZP).

Podle právní úpravy pro rok 2015 se mezi plátce zdravotního pojištění řadí zaměstnanci, zaměstnavatelé, osoby samostatně výdělečně činné, osoby bez zdanitelných příjmů a stát v určitých případech. Zdravotní pojištění se podobně jako sociální zabezpečení vypočítává z vyměřovacího základu. V současnosti činí sazba 13,5 %. U OSVČ představuje vyměřovací základ částku 50 % z příjmů ze samostatné činnosti po odpočtu „daňových“ výdajů, tedy 50 % základu daně z příjmů fyzické osoby. Vyměřovací základ je stanoven v maximální výši 72násobku průměrné mzdy a minimálně ve výši 12násobku 25 % průměrné mzdy. Během kalendářního roku je OSVČ povinna platit měsíční zálohy stanovené ve výši jedné dvanáctiny vypočteného pojistného za předcházející rok a minimálně ve výši jedné dvanáctiny z pojistného vypočteného z minimálního vyměřovacího základu.

Zaměstnanci odvádějí zdravotní pojištění ve výši 1/3 z 13,5 % z hrubého výdělku a zbývající část odvádí zaměstnavatel.¹²

2.4.3 Poplatky

Podnikatel se na začátku zahájení své činnosti i během podnikání setkává s různými poplatky. Poplatkovou soustavu v současnosti tvoří:

- správní poplatky,
- soudní poplatky,
- místní poplatky a
- zvláštní dávky poplatkového charakteru stojící mimo katalog správních poplatků.

Tyto poplatky upravují různé zákony dle druhu poplatku. Poplatky představují peněžitou platbu fyzických i právnických osob za určitou činnost správnímu úřadu související s úkonem

---

¹² VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*. 12. vyd. Praha: 1. VOX a. s., 2014. 392 s. ISBN 978-80-87480-23-6.

provedeným tímto úřadem, za řízení před soudy ČR v souvislosti s jejich úkony, zavedenou v rámci územní působnosti obce. Zvláštní dávky poplatkového charakteru představují peněžní platby spojené s užíváním dálnic a silnic, životním prostředím a rozhlasovým a televizním vysíláním.

Mezi správní poplatky dopadající na podnikatele lze zařadit poplatek za ohlášení živnosti, ověření podpisů, listin apod., výpis z rejstříku trestů atd. Na straně poplatníka se setká podnikatel s místním poplatkem ze psů, za užívání veřejného prostranství, z ubytovací kapacity, za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst atd. a na straně plátce s poplatkem za lázeňský a rekreační pobyt a ze vstupného. Mezi zvláštní dávky s vlivem na podnikatele lze zařadit dálniční známky, elektronické mýtné, odvod za vlastnictví televizorů a rozhlasových přijímačů, odvod za odnětí půdy ze zemědělského původního fondu.

3 Podnikatel jako právnická osoba a jeho účetní a daňové aspekty

Na základě právní úpravy v občanském zákoníku lze právnickou osobu označit jako organizovaný útvar s právní osobností. Mezi tyto osoby se řadí korporace, fundace (nadace, nadační fond) a ústav. Korporace se dále člení na obchodní korporace a spolek. Mezi obchodní korporace dle zákona č.90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů, patří akciová společnost, společnost s ručením omezeným, veřejná obchodní společnost, komanditní společnost a družstvo.

V souvislosti se zapojením společníků na řízení a činnosti společnosti je lze rozdělit na kapitálové a osobní obchodní společnosti. Mezi kapitálové patří společnost s ručením omezeným, akciová společnost, osobní veřejná obchodní společnost a komanditní společnost. Mimo toto rozdělení stojí družstvo díky své zvláštní povaze. Zvláštní části dále tvoří evropská společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení.¹³

Mimo toto právní rozdělení lze dále korporace členit podle několika dalších ekonomických ukazatelů. Nejčastěji se jedná o výši obrátu, zisku, kapitálu, počet zaměstnanců, umístění podniku. Dle výše jednotlivých ukazatelů se nejčastěji podnik zařazuje mezi mikropodniky, malé, střední a velké podniky.

3.1 Obchodní korporace

Obchodní korporace tvoří akciová společnost, společnost s ručením omezeným, veřejná obchodní společnost, komanditní společnost a družstvo upravené zejména v zákoně č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů (ZOK).

K založení obchodní korporace s výjimkou družstva dochází na základě společenské smlouvy nebo zakladatelské listiny ve formě veřejné listiny. Poté začíná běžet 6 měsíční lhůta pro podání návrhu na zápis do obchodního rejstříku. Pokud povinnost zápisu v dané lhůtě

---

¹³ MÜLLEROVÁ, Libuše a Michal ŠINDELÁŘ. *Účetnictví podnikatelů v různých právních formách*. 4. vyd. Praha: Oeconomica, 2014. 196 s. ISBN 978-80-245-2041-4.

nesplní, nastávají stejné účinky jako při odstoupení od smlouvy. V opačném případě dochází ke vzniku dané obchodní korporace. V určitých případech při splnění zákonných podmínek může dojít po vzniku obchodní korporace k prohlášení soudem za neplatnou.

Ke zrušení obchodní korporace může dojít na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci, při splnění zákonných podmínek, rozhodnutí vlastníků, uplynutí doby splněním jejího účelu. Po zrušení dochází k zániku obchodní korporace z důvodu výmazu zápisu z obchodního rejstříku.

Pro právní jednání související se založením, vznikem, změnou, zrušením či zánikem společnosti se vyžaduje písemná forma i úředně ověřené předpisy. Kapitálové obchodní společnosti lze založit i za jiným účelem než podnikání a osobní obchodní společnosti pouze za účelem podnikání či správy vlastního majetku.

3.1.1 Veřejná obchodní společnost

Veřejná obchodní společnost představuje společnost založenou minimálně dvěma fyzickými i právnickými osobami či kombinací obou. Tyto osoby se účastní na jejím podnikání nebo správě majetku osobně nebo prostřednictvím zmocněnce u právnických osob. Zmocněncem se může stát pouze fyzická osoba. Za její dluhy tito společníci ručí neomezeně a nerozdílně. Výše vkladu závisí na ujednání společníků ve společenské smlouvě.

Nejvyšší a zároveň statutární orgán tvoří všichni společníci splňující podmínky stanovené ZOK, pokud se společenská smlouva neurčí jinak. Společníci mohou bez omezení nahlížet a kontrolovat veškeré doklady. Pokud se osoby stane společníkem, nesmí bez ostatní ostatních podnikat ve vlastní prospěch či někoho jiného a zprostředkovávat ve stejné či podobné činnosti jako společnost a ani členem statutárního či jiného orgánu obchodní korporace s podobným předmětem činnosti s výjimkou koncernu. Tato omezení lze v rámci společenské smlouvy upravit.¹⁴

Mezi výhody veřejné obchodní společnosti pro fyzickou osobu se záměrem podnikat jako právnická osoba lze uvést neurčení povinného základního kapitálu, každý ze společníků

---

¹⁴MÜLLEROVÁ, Libuše a Michal ŠINDELÁŘ. *Účetnictví podnikatelů v různých právních formách*. 4. vyd. Praha: Oeconomica, 2014. 196 s. ISBN 978-80-245-2041-4.

se stává statutárním orgánem společnosti, snížení odvodu na sociální pojištění v porovnání s OSVČ.

Mezi nevýhody veřejné obchodní společnosti z pohledu fyzické osoby chtějící podnikat samostatně lze uvést neomezené ručení za dluhy společnosti a určený minimální počet společníků.

3.1.2 Komanditní společnost

Komanditní společnost zakládá minimálně jeden komanditista a komplementář. Komanditista za dluhy společnosti ručí ve výši komanditní sumy představující částku stanovenou ve společenské smlouvě sníženou o výši jeho splaceného vkladu. Výše vkladu závisí na ujednání zúčastněných stran ve společenské smlouvě. Oproti tomu komplementář ručí za dluhy společnosti neomezeně. U této společnosti se účastní na jejím podnikání nebo správě majetku obdobně jako u veřejné obchodní společnosti komplementáři. Vkladová povinnost se týká pouze komanditistů.

Nejvyšší orgán společnosti tvoří komanditisti a komplementáři. Statutární orgán tvoří pouze komplementáři splňující podmínky stanovené ZOK nebo pouze někteří komplementáři na základě dohody ve společenské smlouvě.

Obdobně tito společníci jako u veřejné obchodní společnosti mohou nahlížet a kontrolovat doklady a vztahuje se na ně omezení vykonávat činnost ve stejném či podobném předmětu společnosti.¹⁵

Mezi výhody komanditní společnosti pro fyzickou osobu se záměrem podnikat jako právnická osoba lze uvést neurčení povinného základního kapitálu, omezené ručení komanditistou za dluhy společnosti, snížení odvodu na sociální pojištění v porovnání s OSVČ.

Mezi nevýhody komanditní společnosti z pohledu fyzické osoby chtějící podnikat samostatně lze uvést neomezené ručení za dluhy společnosti komplementářem, ze společníků se stává statutárním orgánem společnosti pouze komplementář a určený minimální počet společníků.

---

¹⁵MÜLLEROVÁ, Libuše a Michal ŠINDELÁŘ. *Účetnictví podnikatelů v různých právních formách*. 4. vyd. Praha: Oeconomica, 2014. 196 s. ISBN 978-80-245-2041-4.

3.1.3 Společnost s ručením omezeným

Původ společnosti s ručením omezeným sahá až do roku 1892.¹⁶ Společnost s ručením omezeným představuje společnost založenou minimálně jednou fyzickou či právnickou osobou. Za její dluhy tito společníci ručí neomezeně a nerozdílně do výše nesplaceného vkladu. Výše vkladu závisí na ujednání společníků ve společenské smlouvě, ale minimální výše vkladu je 1 Kč. Na základě společenské smlouvy může dojít ke vzniku různých druhů podílů, se kterými jsou spojena různá práva a povinnosti společníků.

Nejvyšší orgán tvoří valná hromada složená ze všech společníků. Mezi její kompetence patří volba a odvolání jednatele, dozorčí rady, likvidátora, rozhodování o zrušení či přeměně společnosti, schválení finanční asistence a další v rámci ujednání společenské smlouvy či ZOK.

Statutárním orgánem se může stát jeden či více jednatelů. Jejich hlavní činností je vedení obchodní společnosti spočívající v zajištění vedení předepsaných evidencí a účetnictví společnosti. Dále také informuje společníky na základě jejich žádosti o věcech týkajících se společnosti. Pro jednatele také jako u veřejné obchodní společnosti platí omezení dalšího podnikání či působení při činnosti stejné či podobné předmětu činnosti společnosti. Jednateli vznikne jmenováním povinnost vykonávat svou funkci s nezbytnou loajalitou, potřebnými znalostmi a pečlivostí, což v případě porušení může vést k ručení za vzniklý dluh celým majetkem. V praxi se často stává, že společníci vykonávají souběžně i funkci jednatelů společnosti.

Společenskou smlouvou může vzniknout i dozorčí rada, která dohlíží na činnost jednatelů, nahlíží do všech písemností dané společnosti a podává zprávu o své činnosti valné hromadě.¹⁷

Mezi výhody společnosti s ručením omezeným pro fyzickou osobu se záměrem podnikat jako právnická osoba lze uvést možnost stát se jediným společníkem, ručení za dluhy společnosti, snížení odvodů za sociální pojištění, lepší pozice při obchodním jednání a výběrových řízeních, nízký základní kapitál.

---

¹⁶ REUTING, Jennifer. *Limited Liability Companies For Dummies*. Edition 3: John Wiley & Sons, 2014. 360s. ISBN 978-11-188-5659-8.

¹⁷ MÜLLEROVÁ, Libuše a Michal ŠINDELÁŘ. *Účetnictví podnikatelů v různých právních formách*. 4. vyd. Praha: Oeconomica, 2014. 196 s. ISBN 978-80-245-2041-4.

Mezi nevýhody společnosti s ručením omezeným z pohledu fyzické osoby chtějící podnikat samostatně lze uvést náklady na založení.

3.1.4 Akciová společnost

Akciovou společnost zakládá minimálně jeden akcionář s minimálním základním kapitálem 2 000 000 Kč nebo 80 000 Kč. Základní kapitál mohou tvořit různé druhy akcií. Akcionáři za dluhy společnosti neručí.

Orgány společnosti lze vytvořit na základě monistického systému nebo dualistického systému. V obou systémech představuje nejvyšší orgán společnosti valná hromada, která má podobnou působnost jako u společnosti s ručením omezeným.

Monistický systém tvoří dále statutární ředitel a správní rada. Statutární ředitel zajišťuje obchodní vedení společnosti a správní rada dohlíží nad jeho činností.

Dualistický systém tvoří představenstvo a dozorčí rada. Představenstvu společnosti přísluší obchodní vedení společnosti jako u společnosti s ručením omezeným a dozorčí radě dohled nad představenstvem.¹⁸

Mezi výhody akciové společnosti pro fyzickou osobu se záměrem podnikat jako právnická osoba lze uvést možnost stát se jediným akcionářem, ručení za dluhy společnosti, snížení odvodů za sociální pojištění, výše prestiže podnikání, lepší pozice při obchodním vyjednávání při výběrových řízeních apod.

Mezi nevýhody akciové společnosti z pohledu fyzické osoby chtějící podnikat samostatně lze uvést kapitálovou náročnost, vyšší náklady na založení či pořízení společnosti, vhodnější spíše pro podnikání většího rozsahu, stanovení minimálního počtu členů orgánů společnosti.

---

¹⁸MÜLLEROVÁ, Libuše a Michal ŠINDELÁŘ. *Účetnictví podnikatelů v různých právních formách*. 4. vyd. Praha: Oeconomica, 2014. 196 s. ISBN 978-80-245-2041-4.

3.2 Účetní aspekty podnikání fyzické osoby v rámci obchodní korporace

Účetnictví obchodních korporací se v podstatě neliší od účetnictví vedeného podnikatelem fyzickou osobou. Podstata, účel a způsob vedené účetnictví zůstává nadále zachován. V rámci jednotlivých obchodních korporací se může setkat se zvláštnostmi vyplývající z jejich odlišností.

Na konci účetního období se sestavuje účetní závěrka obsahující povinně rozvahu, výkaz zisků a ztrát, přílohu a případně přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. Obchodní korporace povinný obsah účetní závěrky účetní jednotky zveřejňují dle § 21a zákona o účetnictví v obchodním rejstříku uložením do sbírky listin.

Rozvaha představuje výkaz o majetku podniku (aktiva) a zdrojích jeho financování (pasiva) k určitému datu vyjádřený v peněžních jednotkách. Jedná se pouze o statické údaje a hodnota majetku musí odpovídat hodnotě zdrojů. Jednotlivé druhy majetku jsou rozlišeny dle časového využití na dlouhodobý majetek či oběžný majetek a dále dle své povahy zařazeny mezi např. dlouhodobý nehmotný majetek, zásoby, pohledávky apod. Zdroje jeho financování se primárně rozdělují dle původu na vlastní a cizí zdroje a dále se podle své povahy zařazují mezi např. základní kapitál, dluhy (závazky), dlouhodobé úvěry apod.

Výkaz zisků a ztrát představuje výkaz o veškerých výnosech a nákladech k určitému datu vyjádřený v peněžních jednotkách. Stejně jako u rozvahy se jedná o statické údaje. Jednotlivé náklady a výnosy se člení na provozní, finanční a mimořádné. Tento výkaz zachycuje výsledek hospodaření za dané období účetní jednotky.

Příloha představuje dokument obsahující doplňující a zpřesňující významné informace o uvedených údajích v rozvaze a výkazu zisků a ztrát nebo o údajích neuvedených. Jedná se o informace o účetní jednotce, aplikaci účetních zásad a účetních metod, k rozvaze a výkazu zisků a ztrát a další doplňující informace.

Přehled o peněžních tocích představuje výkaz zachycující změny peněžních prostředků během daného období. Jednotlivé druhy peněžních prostředků se člení na peněžní toky z provozní, investiční a finanční činnosti. Pro zjištění se používá přímá a nepřímá metoda. Mezi

peněžní prostředky se řadí hotovost, ceniny, peníze na běžném účtu, peníze na cestě a případně i peněžní ekvivalenty.

Přehled o změnách vlastního kapitálu představuje výkaz zachycující změny jednotlivých složek vlastního kapitálu v peněžním vyjádření za dané období.

Pokud obchodní korporace splňuje podmínky pro povinnost auditu účetní závěrky dle § 20 zákona o účetnictví, vniká jí povinnost vypracování výroční zprávy rovněž zveřejňované v obchodním rejstříku do sbírky listin. Jedná se o účetní jednotky, které za ověřované účetní období a předcházející účetní období překročily nebo dosáhly:

- úhrnu aktiv brutto více 40 000 000 Kč,
- čistého obratu více než 80 000 000 Kč,
- průměrného přepočteného stavu zaměstnanců více než 50.

Akciovým společností stačí splnit jedno kritérium a ostatním obchodním korporacím dvě ze tří kritérií.

Výroční zpráva představuje dokument, jehož účelem je komplexní informování o vývoji výkonnosti, činnosti a aktuálním hospodaření dané účetní jednotky. Součástí výroční zprávy je účetní závěrka. Dále obsahuje informace o skutečnostech nastalých po rozvahovém dni s vysokou významností pro účetní jednotku. V praxi se může jednat o vlivy ohrožující účetní jednotku, očekávané vysoké výdaje a další skutečnosti ovlivňující hospodaření. Výroční zpráva informuje o předpokládaném budoucím vývoji, aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje, ochrany životního prostředí a pracovně právních vztazích, organizačních složkách umístěných v zahraničí a další informace dle vlastního uvážení či vyžadované zvláštními právními předpisy.¹⁹

---

¹⁹MÜLLEROVÁ, Libuše a Michal ŠINDELÁŘ. *Účetnictví podnikatelů v různých právních formách*. 4. vyd. Praha: Oeconomica, 2014. 196 s. ISBN 978-80-245-2041-4.

3.3 Daňové aspekty podnikání fyzické osoby v rámci obchodní korporace

Při podnikání fyzické osoby v rámci obchodní korporace se může podnikatel setkat se všemi druhy daní patřící do daňové soustavy ze strany plátce i poplatníka. Mezi hlavní daně týkající se této formy podnikání patří daň z příjmů právnické osoby a daň z přidané hodnoty.

V souvislosti s nemovitými věcmi a movitým majetkem se může také setkat také s majetkovými daněmi. Stejně jako podnikatelé fyzické osoby se můžou setkat se spotřebními a energetickými daněmi. Během podnikání v rámci obchodní korporace dochází k odvodům na sociální pojištění a úhradě různých poplatků, i když tyto dávky nelze plně zařadit mezi daně.

Společníci mohou získat od společnosti zejména příjem ve formě podílu na zisku a mzdy ze zaměstnání. V praxi se často stává v případě jediného společníka sjednání pracovního poměru za účelem daňové optimalizace obchodní korporace tak i samotného společníka.

Do tohoto příjmu ze závislé činnosti dle § 6 ZDP se řadí plnění v podobě příjmu z pracovněprávního poměru a funkčního požitku, příjmy za práci člena družstva, společníka společnosti s ručením omezeným, komanditisty komanditní společnosti, odměny člena orgánu právnické osoby nebo orgánu právnické osoby.

Při výpočtu měsíční zálohy na daň či bonusu se nejprve sečtou veškeré příjmy ze závislé činnosti, ke kterým se následně přičte pojistné na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení placené zaměstnavatelem, čímž se zjistí tzv. superhrubá mzda. Poté tato částka vynásobí sazbou daně ve výši 15 %. Dále záloha na daň z příjmů sníží o slevy na dani a tato daň po slevách se dále sníží o daňové zvýhodnění, což vede ke zjištění zálohy na daň či daňového bonusu. V rámci daňového přiznání může poplatník uplatnit odpočty snižující základ daně jako u daně z příjmů ze samostatné činnosti.

Společník může také získat příjem ve formě podílu společníka na zisku společnosti zdaňovaný srážkovou daní ve výši 15 %.²⁰

Při podnikání v rámci právnické osoby dochází ke zdanění příjmů daní z příjmů PO dle ZDP. Při zjištění daně z příjmů PO se vychází z účetního výsledku hospodaření

---

²⁰ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*. 12. vyd. Praha: 1. VOX a. s., 2014. 392 s. ISBN 978-80-87480-23-6.

získaného rozdílem mezi výnosy a náklady. Poté dochází k úpravě výsledku o částky tvořící nezdanitelný příjem a náklady nevyložené na dosažení, udržení a zdanitelných příjmů dle ZDP za účelem zjištění základu daně nebo daňové ztráty podobně jako u podnikatelů fyzické osoby vedoucí účetnictví.

Dále se tento základ daně se sníží o položky odpočitatelné od základu daně. Mezi tyto položky dle § 34 ZDP např. patří daňová ztráta z maximálně předchozích 5 let, odpočet na výzkum a vývoj a další.

Následně se odečítají z tohoto upraveného základu daně položky snižující základ daně. Mezi tyto položky patří dle § 20 ZDP např. odpočet darů při splnění podmínek ZDP. Po těchto úpravách lze již zjistit daň z příjmů PO ve výši 19 % z upraveného základu daně. Dále lze uplatnit slevy na dani dle § 35 ZDP. Mezi tyto slevy patří sleva za zaměstnance se zdravotním postižením a zaměstnance s těžším zdravotním postižením. Následovně se od této výsledné daňové povinnosti odečte výše zaplacených záloh na daň z příjmů za účelem zjištění přeplatku či nedoplatku.

3.4 Ostatní náklady podnikatele fyzické osoby v rámci obchodní korporace

V rámci podnikání právnické osoby dochází ke vzniku různých druhů nákladů. Většina právnických osob zaměstnává fyzické osoby na základě pracovního poměru či pracovních dohod. V souvislosti s tímto zaměstnáváním vznikají nejen mzdové náklady, ale i náklady ve formě odvodů na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění odváděné zaměstnavatelem. U dohody o provedení práce je rozhodná výše příjmu ve výši více než 10 000 Kč za měsíc a dohod o pracovní činnosti přesahující 2 500 Kč.

Také při začátku a průběhu vznikají další nedaňové náklady odváděné státním institucím.

3.4.1 Sociální zabezpečení

V rámci podnikání podnikatele jako právnické osoby se v současnosti setkáváme s poplatníky v podobě zaměstnavatele, zaměstnanců, jednatelů i společníků. Vyměřovací základ u těchto osob představuje úhrn příjmů, jež patří do předmětu daně z příjmů fyzických osob v maximální výši 48násobku průměrné mzdy určené pro dané období. Při určení výše pojistného z vyměřovacího základu se vychází z těchto sazeb stanovené pro rok 2015 ve výši:

- 25 % – pojistné hrazené zaměstnavatelem,
  - z toho 21,5 % na důchodové pojištění,
  - z toho 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti
  - z toho 2,3 na nemocenské pojištění;
- 6,5 % - pojistné hrazené zaměstnancem.²¹

Zaměstnanci se účastní na nemocenském pojištění a důchodovém pojištění, pokud splní zákonné podmínky a rozhodný příjem ve výši 2 000 Kč za měsíc v roce 2015.

3.4.2 Zdravotní pojištění

V souvislosti s podnikáním právnické osoby se v současnosti i zde setkáváme s poplatníky v osobě zaměstnavatele, zaměstnance, jednatele i společníka. Také zdravotní pojištění se odvádí z příjmu ze závislé činnosti zaměstnance, jednatele i společníka. Vyměřovací základ tvoří v současnosti příjem ze závislé činnosti v minimální výši minimální mzdy (9 200 Kč) a výše pojistné sazby činí 13,5 %. Z této sazby odvádí jednu třetinu zaměstnanec a zbylou část zaměstnavatel. Maximální výše vyměřovacího základu není v současnosti limitována.²²

3.4.3 Poplatky

Podnikatel se v souvislosti s podnikáním v rámci obchodní korporace také setkává jako podnikatel fyzická osoba s různými druhy poplatků. Mezi další poplatky dopadající

---

²¹ VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*. 12. vyd. Praha: 1. VOX a. s., 2014. 392 s. ISBN 978-80-87480-23-6.

²² VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*. 12. vyd. Praha: 1. VOX a. s., 2014. 392 s. ISBN 978-80-87480-23-6.

na podnikatele jako právnickou osobu, kromě výše uvedených, týkající se podnikatele fyzické osoby, lze uvést soudní poplatek za zápis do veřejného rejstříku a poplatek za změny nebo doplnění zápisů do veřejného rejstříku.

4 Analýza volby optimální právní formy podnikání konkrétního podnikatele

V rámci práce budou v této kapitole aplikovány výše uvedené informace k analýze volby optimální právní formy podnikání konkrétního podnikatele. K analýze výběru právní formy nového podnikatele budou použita ověřená data podnikatele, který se touto činností při svém podnikání již zabývá. Z důvodu zachování anonymity nebude v diplomové práci jméno konkrétního podnikatele uvedeno. V přílohách práce jsou vyplněny formuláře související s podnikáním. Výpočty jsou provedeny dle ZDP roku 2015, ale ve formulářích pro rok 2014, a to z důvodu nedostupnosti formulářů pro rok 2015 v době vypracovávání práce.

4.1 Kritéria vhodné formy podnikání

Při výběru vhodné právní formy podnikání konkrétního podnikatele je nutné vymezit základní kritéria, na jejichž základě dojde ke zhodnocení získaných informací. Mezi tyto kritéria u vybraného podnikatele patří:

- možnost podnikání jako jediný vlastník,
- nižší kapitálová náročnost založení podnikání,
- menší rozsah ručení,
- daňová optimalizace,
- nižší náklady na vedení daňové evidence či účetnictví,
- nižší odvody na zdravotním pojištění a sociálním zabezpečení,
- výše zisku po zdanění.

Na základě prvních dvou kritérií lze k dalšímu hodnocení za účelem výběru vhodné právní formy podnikání použít pouze podnikání jako fyzická osoba a společnost s ručením omezeným, ostatní právní formy byly vyloučeny. U obou vybraných forem lze podnikat jako jediný vlastník a s minimálním vkladem do podnikání. Při podnikání jako fyzická osoba může podnikatel podnikat samostatně bez dalších osob a záleží na jeho uvážení, v jaké výši použije své či cizí zdroje k danému podnikání. Pokud se rozhodne pro podnikání v rámci společnosti s ručením omezeným, může se stát dle současné legislativní úpravy jediným

společníkem a vložit peněžitý či nepeněžitý vklad v minimální výši 1 Kč. Komanditní společnost a veřejná obchodní společnost nejsou dle zvolených kritérií vhodnými, a to z důvodu potřeby minimálně dvou osob k založení. Ani akciová společnost také neodpovídá zvoleným kritériím, jelikož vyžaduje minimální základní kapitál ve výši 2 000 000 Kč. Z toho důvodu již nebudou zmiňované právní formy v rámci práce dále analyzovány.

4.2 Základní údaje podnikatele

Vybraný podnikatel provozuje činnost v oblasti stravování v rámci živnosti vázané. Pro výkon této živnosti je zapotřebí odborné způsobilosti, splnění podmínky minimální délky praxe a způsobilost pro práci s potravinami, kterou podnikatel splnil zajištěním odborného poradce.

Podnikání spočívá v přípravě a balení hotových jídel. Tyto produkty jsou prodávány dalším podnikatelům, kteří zajišťují distribuci ke konečnému spotřebiteli. Činnost podnikatel provozuje teprve od 1. 1. 2015 v pronajaté provozovně v Ostravě. Podnikatel zajišťuje koordinaci provozu, tzn. prodej, administraci, zásobování a eventuálně zastupuje jednotlivé zaměstnance v případě jejich nepřítomnosti.

V provozovně pracuje střídavě 12 lidí, z toho jsou tři kuchaři, čtyři pomocníci v kuchyni a pět pracovníků balící hotové jídlo. Většina zaměstnanců jsou studenti, tudíž jim vyhovuje práce pouze pár dní v týdnu na pár hodin. Pracovní týden probíhá od pondělí do pátku a pracovní doba nepřesáhne 3 hodiny denně. Tito zaměstnanci pracují pro podnikatele na základě dohody o provedení práce. Žádný ze zaměstnanců neodpracuje více než 300 hodin ročně.

Z důvodu předpokládaného zvyšování počtu připravených jídel a za účelem zajištění zastupitelnosti podnikatele a chodu závodu se očekává přijetí alespoň jednoho pracovníka na hlavní pracovní poměr od roku 2016. Během roku 2015 by tento zaměstnanec pracoval na základě dohody o provedení práce. Podnikatel případně zvažuje získání tohoto pracovníka prostřednictvím některého z projektů zabývajících se budoucím zaměstnáváním určitých skupin lidí (např.: Stáže ve firmách 2, Šance na úspěch na trhu práce pro osoby s hendikepem apod.)

Podnikatel se také od 1. 1. 2015 stal dobrovolným plátcem DPH s měsíčním zdaňovacím obdobím. V současnosti si vede veškeré evidence samostatně s využitím odborného softwaru bez zpoplatnění. Tuto oblast bude zpracovávat na svém soukromém počítači a tiskárně, které neplánuje zahrnout do majetku v podnikání z důvodu převýšení ceny ocenění nad jejich předpokládanou současnou hodnotu.

4.3 Modelování pro daňové období 2015

Pro zjištění vhodné právní formy podnikání se bude vycházet ze zjištěných údajů za období 1. 1. 2015 – 28. 2. 2015. Na základě informací poskytnutých podnikatelem a dlouholetých zkušeností vývoje objednávek podnikatelů, kterým jsou zabalená jídla dále prodávána, dojde k modelování budoucích výdajů, nákladů, příjmů a výnosů pro celý kalendářní rok 2015. V souvislosti s podnikáním vznikají vybranému podnikateli různé dluhy. Jedná se především o dluhy související se zajištěním surovin, balicího materiálu, zaměstnáváním a pronájmem provozovny. Mezi pohledávkami se objevují prozatím pouze pohledávky za odběrateli.

V rámci podkapitol vybraných právních forem a rozhodováním mezi vedením účetnictví nebo daňové evidence jsou namodelovány příjmy, výdaje, výnosy a náklady tak, aby na jejich základě mohlo dojít ke zvoleným výpočtům.

4.4 Vedení daňové evidence podnikatelem

Vybraný podnikatel fyzická osoba podnikající na základě živnosti či jiného oprávnění se během své činnosti setká s mnoha různými pozicemi. Jednou z nich z důvodu rozhodnutí vedení evidence a vypracovávání veškerých administrativních prací samostatně i s pozicí účetního. V rámci této pozice bude vést daňovou evidenci a vypracovávat případná daňová přiznání, žádosti a další činnosti související se správou daní.

4.4.1 Modelování příjmů a výdajů

Při modelování příjmů a výdajů je zapotřebí zohlednit uskutečnění peněžního plnění u pohledávek a za dluhy (závazky) u vybraného podnikatele. Jedná se o zachycení přílivu a odlivu peněžních prostředků, neboť během podnikání u vybraného podnikatele nedochází k nepeněžitému plnění. Pro přípravu a balení hotových jídel je zapotřebí zajistit suroviny a balicí materiál (krabičky, fólie, tašky apod.) se splatností 14 dnů od vystavení faktury dodavatele. Tento materiál se objednává vždy na první pracovní den v týdnu na celý týden, neboť jídelníčky se sestavují na pondělí až pátek. Pokud dojde k nedostatku surovin či balicího materiálu, dochází k jejich okamžitému nákupu hrazeného v hotovosti.

Na konci každého týdne v daném měsíci se odběrateli krabiček s hotovými jídly vystavuje faktura se splatností 7 dnů. V současnosti nedochází k uhrazení pohledávek a dluhů (závazků) po splatnosti. Mzdy se zaměstnancům vyplácí na konci každého týdne podle odpracovaných hodin za daný týden. Nájem za provozovnu ve výši 18 000 Kč (bez DPH) za měsíc zahrnuje nejen samotný nájem prostor, ale také spotřebované energie a vybavení potřebné k přípravě a uchování balených hotových jídel.

Za účelem balení těchto jídel si podnikatel pořídil v lednu tzv. baličku v hodnotě 31 600 Kč (bez DPH). Balička byla hrazena na dvě splátky bezúročně a poslední splátku uhradil na konci měsíce února. Dále za účelem dodržení hygienických postupů podnikatel pořídil na splátky bezúročně také tzv. šokový zchlazovač a zmrazovač (dále jen šoker) v hodnotě 118 500 Kč (bez DPH). Poslední pátou splátku za šoker uhradil podnikatel na konci května. Poté nepředpokládá potřebu pořízení dalšího majetku. Šoker odepisuje stejně účetně jako daňově rovnoměrným odpisováním dle ZDP následujících 5 let ve 2. odpisové skupině.

Podnikatel neočekává potřebu nákupu kancelářských potřeb z důvodů jejich získání v dostatečném množství již v roce 2012.

V následující tabulce 4.1 jsou namodelovány příjmy a výdaje roku 2015. Uvedené údaje za leden a únor jsou skutečnými údaji poskytnutými podnikatelem. Další měsíce jsou poté modelovány dle dřívějších zkušeností srovnatelné firmy a dle určených parametrů. V navazující tabulce 4.2 jsou uvedeny roční součty jednotlivých položek a výdaje jsou dále specifikovány na daňové a nedaňové.

Tab. 4.1 Předpokládané měsíční příjmy a výdaje během roku 2015 v Kč

Položka/měsíc	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen
Příjmy	168 288,10	278 685,25	229 243,93	306 653,59	298 073,01	300 013,85
Suroviny a bal. materiál	92 368,65	215 886,40	179 211,81	231 684,86	230 232,29	237 091,64
Mzdy	33 715,00	33 880,00	28 471,00	41 658,00	39 188,00	39 095,00
Nájem	-	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00
Splátky majetku	39 500,00	39 500,00	23 700,00	23 700,00	23 700,00	-
Odpisy DM	1 975,00	1 975,00	1 975,00	1 975,00	1 975,00	1 975,00
Výdaje celkově	167 558,65	309 241,40	251 357,81	317 017,86	313 095,29	296 161,64
Položka/měsíc	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
Příjmy	372 948,78	294 395,62	376 830,48	302 465,45	285 508,59	175 697,59
Suroviny a bal. materiál	296 727,70	232 249,74	296 404,90	238 867,01	232 895,33	191 416,40
Mzdy	48 191,00	38 524,00	48 961,00	39 360,00	35 483,00	14 714,00
Nájem	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00
Splátky majetku	-	-	-	-	-	-
Odpisy DM	1 975,00	1 975,00	1 975,00	1 975,00	1 975,00	1 975,00
Výdaje celkově	364 893,70	290 748,74	366 339,90	298 202,01	288 353,33	226 105,40

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních propočtů

Podnikatel předpokládá v březnu snížení příjmů z důvodu vyčerpání nakoupených vánočních dárkových poukazů a poté jejich postupný nárůst z důvodu tzv. plavkové sezóny a přípravy na ni konečnými spotřebiteli. Také se domnívá, že poptávka vzroste z důvodu získávání nových konečných spotřebitelů u svého odběratele na základě předložených propagačních materiálů. V letních měsících očekává z důvodu dovolených menší výkyvy v počtu odebraných hotových jídel. Zvýšení očekávaných příjmů v červenci a září souvisí se zvýšeným počtem týdnů v měsíci. Má za to, že další snížení odběru krabiček přijde v měsíci listopadu v souvislosti s počátkem vánočního období a s tím související snížení příjmů. Předpokládá také snížení odebraných krabiček s hotovými jídly v prosinci a pauzu v přípravě a balení během posledních dvou týdnů v roce 2015 z důvodu vánočních svátků, což negativně

ovlivní výši příjmů za měsíc prosinec. Poté očekává opět nárůst odebraných krabiček odběratelem. Výše příjmů za daný měsíc je posunuta z důvodu 7 denní splatnosti odběratele od vystavení faktury, kterou podnikatel vystavuje na konci každého týdne.

Výdaje za suroviny se odvíjí především od počtu připravovaných a balených hotových jídel. Dále tyto výdaje ovlivňuje složení daného jídelníčku. Tuto část může podnikatel zvyšovat dražšími, kvalitnějšími či mimosezónními surovinami nebo snižovat levnějšími, méně kvalitními či sezónními surovinami. Podobně jako u příjmů, se tak i u výdajů na suroviny a balicí materiál předpokládá jejich zvýšení v souvislosti s více týdny v měsících. Výdaje za suroviny a balicí materiál v měsících březen až prosinec jsou modelovány na základě procentuální závislosti na příjmech v měsících leden a únor. Tato závislost je z důvodu posunutých plateb lépe viditelná a kontrolovatelná na modelování nákladů a výnosů. Výše výdajů se od nákladů liší z důvodu 14 denní splatnosti od vydání faktury dodavatelem.

Vývoj očekávaných výdajů za mzdy zaměstnanců předpokládá podnikatel totožný jako u nákladů na jejich mzdy. Opět jsou mzdy v měsících březen až prosinec modelovány na základě procentuální závislosti na příjmech v měsících leden až únor. Mzdy jsou vypláceny pracovníkům na konci každého týdne. Zaměstnanci díky získané praxi s přípravou a balením hotových jídel zvyšují svou produktivitu. Tento předpoklad by měl snížit počet odpracovaných hodin a při zvyšování počtu připravovaných a balených jídel mírnit jejich nárůst. Díky tomu podnikatel předpokládá, že u těchto výdajů nedojde k žádnému výraznějšímu nárůstu.

Podnikatel také pořídil a zařadil na počátku podnikání dlouhodobý hmotný majetek bezúročně na splátky. Tento majetek bude po dobu jeho využití odpisovat účetně i daňově dle ZDP rovnoměrnými odpisy.

Tab. 4.2 Předpokládané roční příjmy a výdaje v roce 2015 v Kč

Položka		Příjmy	Výdaje
Zboží		3 388 804,24	-
Suroviny a balicí materiál		-	2 675 036,73
Mzdy		-	441 240,00
Nájem		-	198 000,00
Pořízený majetek		-	150 100,00
Odpisy DM		-	23 700,00
Celkem – příjmy		3 388 804,24	-
Celkem – výdaje		-	3 488 076,73
z toho:	Daňové	3 369 576,73	
	Nedaňové	118 500,00	

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních propočtů

Podnikatel předpokládá celkové příjmy za rok 2015 ve výši 3 389 tis. Kč a s tím související výdaje ve výši 3 488 tis. Kč. Z výše uvedených údajů lze soudit, že daňové výdaje dosáhnou částky 3 370 tis. Kč a nedaňové výdaje budou ve výši 119 tis. Kč. Tyto nedaňové výdaje tvoří splátky určené na pořízení dlouhodobého majetku a to v jejich plné výši. Daňové výdaje tvoří především výdaje na suroviny a balicí materiál ve výši 2 675 tis. Kč. Podílí se na nich významně i výdaje na mzdy zaměstnanců ve výši 441 tis. Kč. Položka pořízený majetek je složena ze splátek za šoker a ze splátek za baličku, přičemž šoker je zahrnut do výdajů nedaňových, z důvodu ceny vyšší než 40.000 Kč, zařazení do dlouhodobému majetku a uplatnění odpisu. Další složky z očekávaných celkových výdajů představují odpisy a nájem.

4.4.2 Evidenční aspekty

Podnikatel jako fyzická osoba může vést daňovou evidenci či účetnictví za podmínek výše uvedených dle platných právních předpisů. V obou případech by si měl vybraný podnikatel vytvořit směrnici o číslování jednotlivých druhů údajů.

Daňová evidence slouží především k získání informací pro zjištění základu daně z příjmů fyzických osob. Jedná se o evidenci zachycující peněžní toky probíhající v rámci podnikání a stav majetku a dluhů vybraného podnikatele na konci zdaňovacího období. Údaje bude vybraný podnikatel vždy zaznamenávat v částkách bez DPH z důvodu dobrovolné registrace

k DPH k datu 1. 1. 2015. Vybraný podnikatel jako plátce DPH povede evidenci pomocí speciálního softwaru, a tudíž v podstatě nemusí vést dvě evidence zvlášť k určení daně z přidané hodnoty a zvlášť pro zjištění základu daně z příjmů. Pokud by nevyužíval tento software, ale pouze tabulky vytvořené běžným víceúčelovým programem, musel by vytvořit zvlášť evidenci pro DPH a další pro daň z příjmů.

Daňová evidence je v podstatě méně náročná oproti účetnictví z pohledu administrativní práce. Při uplatnění paušálních výdajů vzniká podnikateli povinnost vést pouze přehled příjmů a pohledávek. Jedná se o všechny příjmy obdržené za dané zdaňovací období hotově, převodem či fyzicky. Pohledávky se evidují z důvodu jejich případného dodanění při ukončení činnosti podnikatele.

Pro přehlednost a vypovídající schopnost pro vybraného podnikatele navrhuji vést v rámci daňové evidence zásoby dle druhového členění (suroviny, krabičky, tašky, apod.), hmotný majetek, pohledávky, dluhy, rezervy a mzdy. Tyto údaje jsou v případě vedení daňové evidence a uplatnění skutečných výdajů povinně uváděné v daňovém přiznání k dani z příjmů. Také by měl podnikatel vést peněžní prostředky v hotovosti dle jednotlivých měn (pokladnu), peněžní prostředky na bankovních účtech (banku) dle jednotlivých měn a další majetek související s podnikáním. Tyto údaje se mohou dobrovolně uvádět v přiznání k dani z příjmů.

Podnikatel se také může rozhodnout k přechodu z účetnictví na vedení daňové evidence. Z hlediska účetního tento postup není legislativně upraven. Přechod z vedení účetnictví na daňovou evidenci je z pohledu daní upraven v příloze č. 2k ZDP.²³

4.4.3 Daňové aspekty

Vybraný podnikatel se na základě získaných údajů pravděpodobně setká v pozici plátce s daní z přidané hodnoty a z pozice poplatníka s daní z příjmů fyzických osob v souvislosti s jeho ekonomickou činností. Podnikatel dále nepředpokládá výkon další činnosti se získáním jiného příjmu.

Podnikateli při přetrvání současné situace nevznikne možnost snížení základu daně o bezúplatná plnění, zaplacené úroky z úvěru ze stavebního spoření či hypotečního úvěru,

---

²³ MÜLLEROVÁ, Libuše a Michal ŠINDELÁŘ. *Účetnictví podnikatelů v různých právních formách*. 4. vyd. Praha: Oeconomica, 2014. 196 s. ISBN 978-80-245-2041-4.

pojistné životního pojištění, příspěvky penzijní pojištění, krevní dárceství atd. Tento podnikatel může za současné situace uplatnit pouze slevu na poplatníka.

Podnikatel uplatňuje skutečné výdaje

V tabulce 4.3 je uveden výpočet daňové povinnosti podnikatele vedoucího daňovou evidenci a uplatňujícího skutečné výdaje v roce 2015.

Tab. 4.3 Výpočet daně z příjmů FO za rok 2015 při vedení daňové evidence na základě skutečných výdajů v Kč

Příjmy z podnikání dle ZDP	3 388 804	
Výdaje z podnikání dle ZDP	3 488 076	
Výsledek hospodaření dle ZDP	3 388 804 – 3 488 076	- 99 272
Připočitatelné položky dle ZDP	cena šokeru	118 500
Dílčí základ daně dle ZDP	- 99 272 + 118 500	19 228
Základ daně (zaokrouhlený)	-	19 200
Sazba daně	-	15 %
Daň z příjmů FO	19 200 * 0,15	2 880
Sleva na dani za poplatníka	-	24 840
Zálohy na daň z příjmů FO	2 880 – 24 840	0
Přeplatek/doplatek na dani z příjmů FO	-	0

Zdroj: Příloha č. 1, vlastní zpracování na základě interních propočtů

Pokud by podnikatel během roku vedl daňovou evidenci a uplatnil následně v přiznání z daně z příjmů skutečně vynaložené výdaje za zdaňovací období 2015, vznikla by mu nulová daňová povinnost z této daně. Po odečtení předpokládaných skutečných výdajů od příjmů za rok 2015 by po úpravách a zaokrouhlení dle ZDP získal základ daně ve výši 19 200 Kč. Na základě současné sazby daně ve výši 15 % by byla vypočtená daň ve výši 2 880 Kč, která by byla snížena o uplatněnou slevu na poplatníka ve výši 24 840 Kč. Po těchto úpravách nevzniká poplatníkovi daňová povinnost z daně z příjmů fyzických osob.

V přiznání k dani z příjmů FO za rok 2015 a v dalších letech by se tato situace při současných podmínkách opakovala, jestliže by upravený a zaokrouhlený základ daně dosáhl

do výše 165 600 Kč. Do této výše základu daně by podnikateli nevznikla daňová povinnost z daně z příjmů fyzických osob.

Podnikatel uplatňuje paušální výdaje

V tabulce 4.4 je uveden výpočet daňové povinnosti podnikatele vedoucího daňovou evidenci a uplatňujícího paušální výdaje v roce 2015.

Tab. 4.4 Výpočet daně z příjmů fyzických osob za rok 2015 při vedení daňové evidence na základě paušálních výdajů v Kč

Příjmy z podnikání dle ZDP	3 388 804	
Paušální výdaje	Uplatnitelné maximum	1 200 000
Dílčí základ daně dle ZDP	$3\,388\,804 - 1\,200\,000$	2 188 804
Základ daně (zaokrouhlený)	-	2 188 800
Sazba daně	-	15 %
Daň z příjmů FO	$2\,188\,800 \cdot 0,15$	328 320
Solidární daňová povinnost	$(2\,188\,800 - 1\,277\,328) \cdot 0,07$	63 803
Sleva na dani za poplatníka	-	24 840
Zálohy na daň z příjmů FO	-	0
Přeplatek/Doplatek na dani z příjmů FO	$328\,320 + 63\,803 - 24\,840$	367 283

Zdroj: Příloha č. 4, vlastní zpracování na základě interních propočtů

Pokud by podnikatel během roku vedl daňovou evidenci a uplatnil následně v přiznání z daně z příjmů paušální výdaje za zdaňovací období 2015, vznikla by vybranému podnikateli daňová povinnost ve výši 367 283 Kč jako daň z příjmů fyzických osob. U daně živnosti lze uplatnit v současnosti paušální výdaje ve výši 60 % z příjmů, což představuje z předpokládaných příjmů částku ve výši 1 200 000 Kč jako maximum možných uplatnitelných výdajů. Po odečtení paušálních výdajů od příjmů za rok 2015 by po úpravách a zaokrouhlení dle ZDP získal základ daně ve výši 2 188 800 Kč. Na základě současné sazby daně ve výši 15 % by byla vypočtená daň ve výši 328 320 Kč a solidární daňová povinnost ve výši 63 803 Kč. Solidární daňová povinnost představuje 7% z částky upraveného základu daně přesahující 48násobek průměrné mzdy, která pro rok 2015 činí 26 611 Kč. Daňová povinnost po uplatnění

slevy na poplatníka ve výši 24 840 Kč by tedy měla na základě získaných údajů dosáhnout 367 283 Kč.

Pokud by chtěl podnikatel dosáhnout nulové daně z příjmů FO, musel by upravený a zaokrouhlený základ daně dosáhnout maximálně do výše 165 600 Kč. Do této výše základu daně by podnikateli nevznikla daňová povinnost z daně z příjmů fyzických osob. V tomto případě by měly příjmy za dané zdaňovací období (rok) při současných podmínkách dosáhnout maximální výše 414 000 Kč.

4.5 Účetnictví podnikatele jako fyzické osoby

Vybraný podnikatel se může jako fyzická osoba při splnění podmínek dle zákona o účetnictví rozhodnout, zda povede účetnictví a sestaví účetní závěrku ve zjednodušeném, nebo plném rozsahu. Zjednodušené účetnictví se projeví v možnosti sestavovat účtový rozvrh pouze do úrovně účtových skupin, nepoužití analytických a podrozvahových účtů, neužívání k ocenění reálné hodnoty, tvoření pouze rezerv a opravných položek dle zákona o rezervách, možnosti spojení účtování v deníku s účtováním v hlavní knize a možnost sestavovat účetní závěrku ve zjednodušeném rozsahu, což by celkově vedlo ke snížení administrativní náročnosti vedení účetnictví.

4.5.1 Modelování výnosů a nákladů

Při modelování výnosů a nákladů je zapotřebí zohlednit u pohledávek a dluhů (závazků) jejich vznik. Dodavatelé surovin a balicího materiálu vždy s dodávkou zasílají i fakturu za dané věci v první pracovní den daného týdne. V případě potřeby dalších surovin či balicího materiálu, dochází k jejich okamžitému nákupu v hotovosti.

Na základě počtu odebraných balení hotových jídel za daný týden vystavuje podnikatel svému odběrateli fakturu za všechny pracovní dny na konci daného týdne. Zaměstnancům se mzdy vyplácí na konci každého měsíce podle odpracovaných hodin. Nájem za provozovnu zahrnující nájem prostor, spotřebu energií a nájem vybavení fakturuje pronajímatel vždy první týden následujícího měsíce. Dále si podnikatel v rámci finančního leasingu pořídil tzv. baličku

a pomocí bezúročné půjčky šokový zchlazovač a zmrazovač, který bude odpisovat účetně i daňově dle ZDP rovnoměrně.

V následující tabulce 4.5 jsou namodelovány náklady a výnosy roku 2015. Uvedené údaje za leden a únor jsou skutečnými údaji poskytnutými podnikatelem. Další měsíce jsou poté modelovány dle dřívějších zkušeností srovnatelné firmy a dle příslušných parametrů uvedených pod tabulkou. V navazující tabulce 4.6 jsou uvedeny roční součty jednotlivých položek.

Tab. 4.5 Předpokládané měsíční výnosy a náklady fyzické osoby za rok 2015 v Kč

Položka/měsíc	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen
Výnosy	239 298,80	275 317,55	219 009,09	320 443,81	301 443,95	300 728,90
Suroviny a bal. materiál	200 788,70	203 639,60	173 017,18	253 150,61	238 140,72	237 575,83
Mzdy	33 715,00	33 880,00	28 471,00	41 658,00	39 188,00	39 095,00
Nájem	-	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00
Splátky majetku	15 800,00	15 800,00	-	-	-	-
Odpisy	1 975,00	1 975,00	1 975,00	1 975,00	1 975,00	1 975,00
Náklady celkově	252 278,70	273 294,60	221 463,18	314 783,61	297 303,72	296 654,83
Položka/měsíc	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
Výnosy	370 701,49	296 336,46	376 626,18	302 771,90	272 944,17	113 181,94
Suroviny a bal. materiál	292 854,18	234 105,80	297 534,68	239 189,80	215 625,89	89 413,73
Mzdy	48 191,00	38 524,00	48 961,00	39 360,00	35 483,00	14 714,00
Nájem	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00
Splátky majetku	-	-	-	-	-	-
Odpisy	1 975,00	1 975,00	1 975,00	1 975,00	1 975,00	1 975,00
Náklady celkově	361 020,18	292 604,80	366 471,68	298 524,80	271 083,89	124 102,73

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních propočtů

Podnikatel očekává stejný vývoj výnosů jako u příjmů z krabiček s hotovými jídly. Jejich výše za daný měsíc se odlišuje z důvodu 7 denní splatnosti odběratele od vystavení faktury, kterou podnikatel vystavuje na konci každého týdne.

Náklady za suroviny a balicí materiál se také odvíjí od stejných vlivů jako u výdajů. Jejich výše se liší z důvodu 14 denní splatnosti od vydání faktury dodavatelem. V rámci modelování byly náklady za suroviny a balicí materiál vypočteny procentuálně, a to je 79 % z výnosů v každém měsíci. Tento procentní údaj byl stanoven jako průměr závislosti nákladů za suroviny a balicí materiál na výnosech v měsících leden a únor.

Vývoj očekávaných nákladů na mzdy zaměstnanců předpokládá podnikatel totožný jako u výdajů na jejich mzdy. Stejně jako náklady na suroviny byly náklady na mzdy vypočteny procentuálně jako 13 % z příjmů v každém měsíci. Tento procentní údaj byl stanoven jako průměr závislosti mezd na výnosech v měsících leden a únor.

Podnikatel také pořídil a zařadil na počátku podnikání dlouhodobý hmotný majetek na bezúročné splátky. V rámci modelování nákladů se v tabulce objeví pouze a až ve formě odpisů. Majetek bude po dobu jeho využití odpisovat účetně i daňově dle ZDP rovnoměrnými odpisy. V položce splátky se z tohoto důvodu objeví pouze splátka za baličku.

Tab. 4.6 Předpokládané celkové výnosy a náklady pro rok 2015 v Kč

Položka		Výnosy	Náklady
Zboží		3 388 804,23	-
Suroviny a balicí materiál		-	2 675 036,72
Mzdy		-	441 240,00
Nájem		-	198 000,00
Splátky majetku		-	31 600,00
Odpisy		-	23 700,00
Celkem – výnosy		3 388 804,23	
Celkem – náklady			3 369 576,72
z toho:	daňově uznatelné		3 369 576,72
	daňově neuznatelné		0,00

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních propočtů

Z předpokladu podnikatele lze očekávat celkové výnosy za rok 2015 ve výši 3 389 tis. Kč a s tím související náklady ve výši 3 370 tis. Kč. Z výše uvedených údajů lze předpokládat daňovou uznatelnost u všech nákladů. Tyto náklady tvoří především náklady na suroviny a balící materiál ve výši 2 675 tis. Kč a náklady na mzdy zaměstnanců ve výši 441 tis. Kč. Mezi další předpokládané náklady patří odpisy, majetek na splátky a nájemné.

4.5.2 Účetní aspekty

Účetnictví vyžaduje podvojný evidování účetních zápisů na rozvahové účty nebo výsledkové účty. Rozvahové účty se člení na aktivní a pasivní a výsledkové účty na nákladové a výnosové. Vedení účetnictví podnikatele fyzické osoby je prakticky totožné s účetnictvím právnické osoby.

Pokud se podnikatel rozhodne k přechodu z daňové evidence na účetnictví, musí zajistit několik činností. Mezi něž patří např. zjištění stavu jednotlivých složek majetku, dluhů (závazků), rezerv a oceňovacích rozdílů, rozdíl mezi celkovými zůstatky účtů aktiv a pasiv za účelem vyčíslení účtu 491 – účet individuálního podnikatele. Tento účet představuje vlastní kapitál podnikatele, který v závislosti na daném rozdílu může nabývat kladných i záporných hodnot. Přechod upravuje z daňového hlediska příloha č. 3 ZDP.

Po zjištění všech potřebných údajů by daný podnikatel měl sestavit před otevřením účetních knih zahajovací rozvahu. Údaje ze zahajovací rozvahy na konci účetního období zapíše v konečné rozvaze do sloupce minulé období.

Tab. 4.7 Návrh zahajovací rozvahy vybraného podnikatele jako fyzické osoby

Aktiva	Kč	Pasiva	Kč
211 – Pokladna	90 000	491 - Účet individuálního podnikatele	100 000
122 - Materiál na skladě	10 000		
Celkem	100 000	Celkem	100 000

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních propočtů

Vybraný podnikatel v případě vedení účetnictví od zahájení svého podnikání mohl sestavit např. výše uvedenou zahajovací rozvahu v tabulce 4.7. Částka uvedená na účtu individuálního podnikatele není legislativně v současnosti nijak omezená minimální

či maximální výši. Na základě získaných údajů od podnikatele lze předpokládat možnou podobu konečné rozvahy v tabulce 4.8. V případné konečné rozvaze lze očekávat dlouhodobý majetek tvořený šokerem v pořizovací hodnotě 118 500 Kč a k němu vytvořené odpisy v hodnotě 23 700 Kč. U položek materiálu na skladě a pokladny se jedná pouze o hrubý odhad. Na základě zadaných položek aktiv lze určit možnou výši účtu individuálního podnikatele ve výši 148 572 Kč, neboť podnikatel neočekává neuhrazené dluhy (závazky) či úvěry a půjčky.

Tab. 4.8 Návrh konečné rozvahy vybraného podnikatele jako fyzické osoby

Aktiva	Kč	Pasiva	Kč
022 - Dlouhodobý majetek	118 500	491 - Účet individuálního podnikatele	148 572
082 - Oprávky k DHM	- 23 700	431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	19 228
112 - Materiál na skladě	10 000	343 - Daň z přidané hodnoty	2 000
211 - Pokladna	65 000		
Celkem	169 800	Celkem	169 800

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních propočtů

Při zahajování může podnikatel také na účet 011 – Zřizovací výdaje zahrnout všechny výdaje související se založením jeho činnosti. Může se u vybraného podnikatele jednat např. o výdaj vynaložený na živnostenský list a výpis z rejstříku trestů. Záleží pouze na podnikateli, zda tyto výdaje uplatní.

Při vedení účetnictví by se vybraný podnikatel mohl setkat zejména s účtováním případů souvisejících se zásobami, mzdami, pohledávkami za odběrateli, závazky k dodavatelům a dalším institucím. Pro vybraného podnikatele k minimalizaci administrativní práce spojené s účtováním zásob je vhodnější jejich účtování způsobem B. Jedná se v podstatě o účtování faktur přímo do nákladů. Tento postup se projeví na účtech zásob tím, že počáteční stav se během účetního období nezmění. Poté na konci účetního období na základě inventarizace dojde k zaúčtování hodnoty zásob na příslušný účet. Rozdíl zjištěný při inventarizaci podle povahy zaúčtuje vybraný podnikatel na příslušný účet. V rámci své činnosti si může podnikatel určit ve vnitropodnikové směrnici přirozené úbytky u zásob.

Během roku hradí vybraný podnikatel zálohy na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení. Tyto položky se účtují na účet 336 – Zúčtování s institucemi zdravotního

a sociálního pojištění. Poté se výsledná povinnost účtuje souvztažně do nákladů na účet 526 - Sociální náklady individuálního podnikatele.

Vybraný podnikatel by při vedení účetnictví prováděl zápisy na účet 343 – Daň z přidané hodnoty, neboť se stal na počátku svého podnikání dobrovolně plátcem. Za účelem přehlednosti je vhodné u tohoto účtu použít analytické členění při každé sazbě DPH.

V souvislosti s daní z příjmů se účtuje na účtech 341 – Daň z příjmů, 591 – Daň z příjmů z běžné činnosti a 593 – Daň z příjmů z mimořádné činnosti.

Na konci účetního období se uzavírají účetní knihy. Zůstatky nákladových a výnosových účtů se zapisují na účet 710 – Účet zisků a ztrát a zůstatky účtů aktiv a pasiv se zapisují na účet 702 – Konečný účet rozvažný. Následně ze začátku dalšího účetního období se prostřednictvím účtu 701 – Počáteční účet rozvažný převede na účet 431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení a poté na účet individuálního podnikatele.²⁴

4.5.3 Daňové aspekty

Při zohlednění získaných údajů od daného podnikatele lze očekávat, že se stane plátcem daně z přidané hodnoty a z pozice poplatníkem daně z příjmů fyzických osob v souvislosti s jeho ekonomickou činností.

Pokud nedojde během zdaňovacího období ke změnám, nevznikne možnost snížení základu daně o bezúplatná plnění, zaplacené úroky z úvěru ze stavebního spoření či hypotečního úvěru atd. Tento podnikatel může v současnosti uplatnit pouze slevu za poplatníka.

---

²⁴ MÜLLEROVÁ, Libuše a Michal ŠINDELÁŘ. *Účetnictví podnikatelů v různých právních formách*. 4. vyd. Praha: Oeconomica, 2014. 196 s. ISBN 978-80-245-2041-4.

Tab. 4.9 Výpočet daně z příjmů fyzických osob za rok 2015 při vedení účetnictví

Výnosy z podnikání dle ZDP	3 388 804	
Náklady z podnikání dle ZDP	3 369 576	
Dílčí základ daně	3 388 804 – 3 369 576	19 228
Základ daně (zaokrouhlený)	-	19 200
Sazba daně	-	15 %
Daň z příjmů FO	19 200 * 0,15	2 880
Sleva na dani za poplatníka	-	24 840
Zálohy na daň z příjmů FO	2 880 – 24 840	0
Přeplatek/doplatek na dani z příjmů FO	-	0

Zdroj: Příloha č. 7, vlastní zpracování na základě interních propočtů

Pokud by podnikatel během roku vedl účetnictví a uplatnil následně v přiznání z daně z příjmů náklady za zdaňovací období 2015, vznikla by mu nulová daňová povinnost z daně z příjmů fyzických osob. Po odečtení předpokládaných nákladů od výnosů za rok 2015 by po úpravách a zaokrouhlení dle ZDP získal základ daně ve výši 19 200 Kč jako u daňové evidence při uplatnění skutečných výdajů. Na základě současné sazby daně ve výši 15 % by byla vypočtená daň ve výši 2 880 Kč, která by byla snížena o uplatněnou slevu na poplatníka ve výši 24 840 Kč. Po těchto úpravách nevzniká poplatníkovi daňová povinnost z daně z příjmů fyzických osob.

V přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2015 a v dalších letech lze očekávat při současných podmínkách opakování nulové daně z příjmů fyzických osob, jestliže by upravený a zaokrouhlený základ daně dosáhl do výše 165 600 Kč. Do této výše základu daně by podnikateli nevznikla daňová povinnost z daně z příjmů fyzických osob.

4.6 Ostatní výdajové aspekty podnikatele fyzické osoby

V souvislosti s podnikáním se podnikatel také setkal s několika dalšími náklady. Jedná se především z pohledu velikosti peněžního zatížení podnikatele o zdravotní pojištění a sociální zabezpečení. Dále sem spadají i různé poplatky související s činnostmi vybraného podnikatele.

V souvislosti se založením podnikání na základě živnostenského oprávnění uhradil podnikatel za výpis z rejstříku trestů 100 Kč a poplatek za živnostenský list ve výši 1 000 Kč. Jelikož si neuschoval daňové doklady, do zřizovacích nákladů je nezařadil.

Podnikatel se rozhodl účastnit se na zdravotním pojištění minimálním měsíčním stanoveným odvodem ve výši 1 797 Kč pro rok 2015 a na sociálním zabezpečení minimálním měsíčním stanoveným odvodem ve výši 1 943 pro rok 2015.

Tab. 4.10 Zdravotní pojištění a sociální zabezpečení za rok 2015 v Kč

Druh	Zdravotní pojištění	Sociální zabezpečení
Daňová evidence – skutečné výdaje	21 555	23 313
Daňová evidence – paušální výdaje	147 745	319 566
Účetnictví	21 555	23 313

Zdroj: Příloha č. 2. a 3., vlastní zpracování na základě interních propočtů

Pro rok 2015 činí sazba zdravotního pojištění 13,5 % a sociálního zabezpečení bez účasti nemocenském pojištění 29,2 % z vyměřovacího základu. Na základě poskytnutých údajů vybraným podnikatelem by za rok 2015 v případě vedení daňové evidence a uplatnění skutečných výdajů vznikla povinnost odvést zdravotní pojištění i sociální zabezpečení v minimální stanovené výši pro rok 2015 a to 21 555 Kč zdravotní a 23 313 sociální. Stejná situace by nastala i při vedení účetnictví. Ve výpočtu zdravotního pojištění bude z důvodu stanovení minimálních měsíčních záloh v rámci ročního zúčtování přeplatek ve výši 9 Kč, o které bude snížena měsíční záloha na zdravotní pojištění pro rok 2016. Pokud by se podnikatel rozhodl vést daňovou evidenci a uplatnit paušální výdaje, odvod za zdravotní pojištění by činil 147 745 Kč a za sociální zabezpečení by činil 319 566 Kč.

4.7 Společnost s ručením omezeným

Vybraný podnikatel fyzická osoba podnikající v rámci společnosti s ručením omezeným se může během svého působení ve společnosti zastávat různé pozice (např. společník, jednatel, administrativní pracovník atd.). Vzhledem k rozhodnutí vybraného podnikatele o vedení účetnictví samostatně bude zastávat i pozici účetního a s tím související činnosti zahrnující

nejen vedení účetnictví dle platných právních předpisů, ale i vypracovávání daňových přiznání především z daně z příjmů právnických osob a daně z přidané hodnoty, zpracovávání žádostí, plateb dalších potřebných prací související ze správy daní.

4.7.1 Modelování výnosů a nákladů

Při modelování výnosů a nákladů s.r.o. je stejně jako u modelování fyzické osoby zapotřebí zohlednit vznik u pohledávek a dluhů (závazků). Bylo použito stejných parametrů a závislostí k namodelování nákladů na suroviny a balící materiál a mezd.

V následující tabulce 4.11 jsou namodelovány náklady a výnosy roku 2015. Uvedené údaje za leden a únor jsou skutečnými údaji poskytnutými podnikatelem. Další měsíce jsou poté modelovány dle dřívějších zkušeností srovnatelné firmy a dle příslušných parametrů uvedených pod tabulkou. V navazující tabulce 4.12 jsou uvedeny roční součty jednotlivých položek.

Uvedené položky i její hodnoty v tabulce 4.11 jsou shodné s tabulkou 4.5. Liší se pouze položkou náklady na společníka, která v tabulce přibyla a tím pádem i celkovými měsíčními náklady. Položka se skládá ze mzdy společníka a sociálního a zdravotního pojištění placené právnickou osobou za společníka. Podrobnější výpočty nákladů za společníka jsou uvedeny v tabulce 4.15 a 4.16.

Tab. 4.11 Předpokládané měsíční výnosy a náklady právnické osoby za rok 2015 v Kč

Položka/měsíc	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen
Výnosy	239 298,80	275 317,55	219 009,09	320 443,81	301 443,95	300 728,90
Suroviny a bal. materiál	200 788,70	203 639,60	173 017,18	253 150,61	238 140,72	237 575,83
Mzdy	33 715,00	33 880,00	28 471,00	41 658,00	39 188,00	39 095,00
Náklady na společníka	15 447,50	15 447,50	15 447,50	15 447,50	15 447,50	15 447,50
Nájem	-	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00
Splátky majetku	15 800,00	15 800,00	-	-	-	-
Odpisy	1 975,00	1 975,00	1 975,00	1 975,00	1 975,00	1 975,00
Náklady celkově	267 726,20	288 742,10	236 910,68	330 231,11	312 751,22	312 093,33
Položka/měsíc	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
Výnosy	370 701,49	296 336,46	376 626,18	302 771,90	272 944,17	113 181,94
Suroviny a bal. materiál	292 854,18	234 105,80	297 534,68	239 189,80	215 625,89	89 413,73
Mzdy	48 191,00	38 524,00	48 961,00	39 360,00	35 483,00	14 714,00
Náklady na společníka	15 447,50	15 447,50	15 447,50	15 447,50	15 447,50	15 447,50
Nájem	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00	18 000,00
Splátky majetku	-	-	-	-	-	-
Odpisy	1 975,00	1 975,00	1 975,00	1 975,00	1 975,00	1 975,00
Náklady celkově	376 467,68	308 052,30	381 918,18	313 972,30	286 531,39	139 550,23

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních propočtů

Tab. 4.12 Předpokládané celkové výnosy a náklady pro rok 2015 v Kč

Položka		Výnosy	Náklady
Zboží		3 388 804,23	-
Suroviny a balící materiál		-	2 675 036,72
Mzdy		-	441 240,00
Náklady na společníka			185 370,00
Nájem		-	198 000,00
Splátky majetku		-	31 600,00
Odpisy		-	23 700,00
Celkem – výnosy		3 388 804,23	
Celkem – náklady			3 554 945,72
z toho:	daňově uznatelné		3 554 945,72
	daňově neuznatelné		0,00

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních propočtů

Z předpokladu podnikatele lze očekávat celkové výnosy za rok 2015 ve výši 3 389 tis. Kč a s tím související náklady ve výši 3 555 tis. Kč. Z výše uvedených údajů lze předpokládat daňovou uznatelnost u všech nákladů. Tyto náklady tvoří především náklady na suroviny a balící materiál ve výši 2 675 tis. Kč a náklady na mzdy zaměstnanců ve výši 441 tis. Kč. Mezi další předpokládané náklady patří odpisy, majetek na splátky a nájemné. Oproti účetnictví fyzické osoby lze očekávat navýšení celkových nákladů o výši mzdy a odvodu na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění.

4.7.2 Účetní aspekty

Od počátku dne svého vzniku se společnost s ručením omezeným stává povinně účetní jednotkou. Tento den otevírá účetní knihy a začíná vést podvojně účetnictví dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, prováděcích předpisů a Českých účetních standardů pro podnikatele.

Pro vybraného podnikatele je vhodné vést účetní období dle kalendářního roku než dle hospodářského roku. Oproti účetnictví fyzické osoby se zde objevují rozdíly. Jedná se o povinnost vést účetnictví v plném rozsahu a povinnost tvorby základního kapitálu

v minimální výši 1 Kč. Společník může pobírat mzdu na rozdíl od podnikatele fyzické osoby v rámci živnosti. Zisk se rozděluje na základě rozhodnutí valné hromady.

Na konci účetního období se sestavuje účetní závěrka, kterou tvoří rozvaha, výkaz zisků a ztrát a příloha. Dále může být její součástí přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. Rozvahu a výkaz zisků a ztrát může sestavit společnost v plném či zjednodušeném rozsahu. Společnost s ručením omezeným obsah účetní závěrky zveřejňuje dle § 21a zákona o účetnictví v obchodním rejstříku uložením do sbírky listin.²⁵

Tab. 4.13 Návrh zahajovací rozvahy společnosti s ručením omezeným

Aktiva	Kč	Pasiva	Kč
211 – Pokladna	90 000	411 - Základní kapitál	100 000
112 - Materiál na skladě	10 000		
Celkem	100 000	Celkem	100 000

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních propočtů

Vybraný podnikatel by se stal v případě společnosti s ručením omezeným účetní jednotkou povinnou vést účetnictví v plném rozsahu od zápisu společnosti do obchodního rejstříku.

V souvislosti se zahájením podnikání by mohl sestavit např. výše uvedenou zahajovací rozvahu v tabulce 4.12. Částka uvedená na účtu 411 – Základní kapitál je legislativně v současnosti omezená minimální výši 1 Kč. Na základě získaných údajů od podnikatele lze předpokládat možnou podobu konečné rozvahy v tabulce 4.13. V případné konečné rozvahy lze očekávat dlouhodobý majetek tvořený šokerem v pořizovací hodnotě 118 500 Kč a k němu vytvořené oprávky v hodnotě 23 700 Kč. U položek materiálu na skladě a pokladny se jedná pouze o hrubý odhad stejně jako u účetnictví fyzické osoby. Na základě očekávaného výsledku hospodaření za rok 2015 lze očekávat potřebu dalších peněžních prostředků, které by mohl podnikatel společnosti půjčit. Mohl by tak být použit např. účet 365 – Ostatní závazky ke společníkům a členům družstva ve výši 203 942 Kč.

²⁵MÜLLEROVÁ, Libuše a Michal ŠINDELÁŘ. *Účetnictví podnikatelů v různých právních formách*. 4. vyd. Praha: Oeconomica, 2014. 196 s. ISBN 978-80-245-2041-4.

Tab. 4.14 Návrh konečné rozvahy společnosti s ručením omezeným

Aktiva	Kč	Pasiva	Kč
022 - Dlouhodobý hmot. majetek	118 500	411 – Základní kapitál	100 000
082 - Oprávky k DHM	- 23 700	431 – Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	- 166 142
112 - Materiál na skladě	10 000	365 – Ostatní závazky ke společníkům	203 942
211 - Pokladna	35 000	343 – Daň z přidané hodnoty	2 000
Celkem	139 800	Celkem	139 800

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních propočtů

Náklady související se založením společnosti s ručením omezeným lze po vzniku společnosti zaúčtovat na účet 011 – Zřizovací výdaje. U společnosti s ručením omezeným se může jednat o poplatek za návrh na zápis společnosti do obchodního rejstříku, živnostenský list, výpis z rejstříku trestů atd.

Při vedení účetnictví společnosti s ručením omezeným se vybraný podnikatel setká zejména se stejnými účetními případy jako u účetnictví fyzické osoby. I zde je vhodné určit analytické účty za účelem přehlednosti a jednoduššího vyčíslení potřebných údajů. V rámci účetnictví společnosti s ručením omezeným dochází k různým zvláštnostem oproti účtování fyzické osoby.

Kromě základního kapitálu se lze v praxi často setkat s dalším vlastním financováním společnosti prostřednictvím půjčky mezi společníkem a společností. Mělo by se jednat o bezúročné půjčky nebo půjčky s úrokem ve výši odpovídající ceně obvyklé. Může se jednat o krátkodobou půjčku zaúčtovanou na účet 365 – Ostatní závazky ke společníkům nebo dlouhodobou půjčku zaúčtovanou na účet 479 – Ostatní dlouhodobé závazky. Pokud by se rozhodl podnikatel k založení společnosti s ručením omezeným, podle poskytnutých údajů by takto mohl zajistit další finanční prostředky bez navyšování základního kapitálu.

Na základě pracovněprávního vztahu hradí zdravotní pojištění a sociální zabezpečení zaměstnanec i zaměstnavatel. Tyto položky se účtují na účet 336 – Zúčtování s institucemi zdravotního a sociálního pojištění. Poté se výsledná povinnost účtuje souvztažně do nákladů na účet 524 – Zákonné sociální pojištění.

Na konci účetního období se uzavírají účty hlavní knihy. Zůstatky nákladových a výnosových účtů se zapisují na účet 710 – Účet zisků a ztrát a zůstatky účtů aktiv a pasiv se zapisují na účet 702 – Konečný účet rozvažný. Následně za začátku dalšího účetního období se prostřednictvím účtu 701 – Počáteční účet rozvažný převede na účet 431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení. V rámci schvalovacího řízení dochází k schválení návrhu na rozdělení zisku či úhrady ztráty valnou hromadou společníků. Případnou ztrátu očekávanou na základě poskytnutých údajů, může vybraný podnikatel rozhodnout o úhradě z vlastních zdrojů nebo převést do příštích období na účet 429 – Neuhrazená ztráta minulých let.

V souvislosti se společnostmi s ručením omezeným může vzniknout povinnost účetního auditu. U vybraného podnikatele lze dle uvedených údajů očekávat nesplnění zákonných podmínek pro audit.

4.7.3 Daňové aspekty

V souvislosti s podnikáním vybraného podnikatele v rámci společnosti s ručením omezeným lze předpokládat na základě získaných údajů, že v této situaci se setká v pozici plátce s daní z příjmů fyzických osob a daně z přidané hodnoty a jako poplatník daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti i právnických osob během své hlavní ekonomické činnosti.

Tomuto podnikateli při přetrvání současné situace nevznikne možnost snížení základu daně dle § 34 ZDP. Zde patří např. daňová ztráta z maximálně předchozích 5 let, odpočet na výzkum a vývoj atd. nebo dle § 20 ZDP např. odpočet darů při splnění podmínek ZDP. Také nebude moci uplatnit slevy na dani dle § 35 ZDP (sleva za zaměstnance se zdravotním postižením a zaměstnance s těžším zdravotním postižením).

Tab. 4.15 Výpočet daně z příjmů PO za rok 2015 při vedení účetnictví

Výnosy z podnikání dle ZDP	3 388 804	
Náklady z podnikání dle ZDP	3 554 946	
Dílčí základ daně	3 388 804 – 3 554 946	- 166 142
Základ daně (zaokrouhlený)	-	0
Sazba daně	-	19 %
Daň z příjmů PO	0 * 0,19	0
Zálohy na daň z příjmů PO	-	0
Přeplatek/doplatek na dani z příjmů PO	-	0

Zdroj: Příloha č. 10, vlastní zpracování na základě interních propočtů

Při podnikání v rámci společnosti s ručením omezeným by podnikatel musel vést účetnictví. Na základ poskytnutých údajů vybraným podnikatelem by po úpravě výsledku hospodaření za rok 2015 po úpravě o připočitatelné a odečitatelné položky vznikla nulová daňová povinnost daně z příjmů PO. Po odečtení předpokládaných nákladů od výnosů za rok 2015 by vznikla společnosti s ručením omezeným ztráta ve výši 166 tis. Kč oproti účetnictví fyzické osoby. Tento rozdíl by způsobila mzda vyplacená podnikateli na základě pracovněprávního vztahu se společností od počátku zahájení podnikání.

V dalších letech lze očekávat při současných podmínkách opakování nulové daně z příjmů PO, jestliže by upravený a zaokrouhlený základ daně dosáhl do výše 184 060 Kč. Do této výše základu daně by podnikateli nevznikla daňová povinnost z daně z příjmů právnických osob z důvodu uplatnění ztráty společnosti z roku 2015. O tuto ztrátu by mohla společnost snižovat základ daně v dalších 5 letech od jejího vzniku ve výši dle vlastního rozhodnutí a tím docílit daňové optimalizace daně z příjmů PO.

Pokud společnost s ručením omezeným dosáhne za dané zdaňovací období zisku, lze přistoupit k výplatě dividend. Vyplácí se z již zdaněného zisku daní z příjmů PO a příjem z nich se dále zdaňuje 15% sazbou daně z příjmů.

Tab. 4.16 Výpočet daně z příjmů za práci zaměstnance (společník) za rok 2015 v Kč

Hrubý příjem	156 000
Sociální a zdravotní pojištění placené společností	53 040
Sociální a zdravotní pojištění placené společníkem	17 160
Základ daně - „superhrubý příjem“ dle ZDP	209 040
Nezdanitelná část základu daně	0
Upravený základ daně (zaokrouhlený)	209 000
Sazba daně	15 %
Daň	31 350
Sleva na dani za poplatníka	24 840
Daň z příjmů ze závislé činnosti	6 510
Čistý příjem společníka	132 330

Zdroj: Příloha č. 11, vlastní zpracování na základě interních propočtů

Jestliže vznikl mezi podnikatelem fyzickou osobou a společností s ručením omezeným pracovněprávní vztah se stanovenou hrubou mzdou ve výši 13 000 Kč od počátku jeho podnikání, tedy od 1. 1. 2015, jeho čistý příjem by při aktuálních podmínkách dosáhl hodnoty 132 330 Kč za daný kalendářní rok. Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti by odvedl ve výši 6 510 Kč po uplatnění slevy za poplatníka ve výši 24 840 Kč.

Další možností získání příjmů pro daného podnikatele představuje příjem z výkonu funkce jednatele a společníka. Jednatel vykonává obchodní vedení společnosti na základě smlouvy o výkonu funkce. Odměna jednatele i společníka dle ZDP patří mezi příjmy ze závislé činnosti. V obou případech mohou být vypláceny cestovní náhrady, příspěvek na stravování, příspěvek na penzijní připojištění, soukromé životní pojištění do ročního limitu 30 000 Kč, poskytnuta rekreace včetně zájezdů do ročního limitu 20 000 Kč, mohou využívat sportovní a kulturní zařízení a služební vozidlo k používání pro služební i soukromé účely. Tyto příjmy jsou ze zásady daňově účinné náklady u poučnosti a osvobozené od zdanění u jednatele i společníka.

4.7.4 Ostatní nákladové aspekty podnikatele právnické osoby

Podnikatel se v souvislosti s podnikáním v rámci společnosti s ručením omezeným setkává jako podnikatel fyzická osoba s různými druhy nákladů souvisejícími se založením společnosti. Poté také s dalšími náklady podobající se daním v průběhu podnikání. Jedná

se především z hlediska velikosti nákladů o odvody na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení.

Mezi náklady dopadající na podnikatele jako právnickou osobu v rámci společnosti s ručením omezeným při založení společnosti patří také poplatek za živnostenský list a výpis z rejstříku trestů jako u podnikatele fyzické osoby. Dále lze uvést soudní poplatek za zápis do veřejného rejstříku ve výši 6 000 Kč a poplatek za změny nebo doplnění zápisů do veřejného rejstříku ve výši 2 000 Kč. K založení společnosti s ručením omezeným je zapotřebí u vybraného podnikatele sepsat zakladatelskou smlouvu formou notářského zápisu za cenu ve výši mezi 2 000 až 3 000 Kč.

Vybraný podnikatel by v případě založení společnosti s ručením omezeným vstoupil vůči ní do zaměstnaneckého vztahu. V tomto případě předpokládá mzdu z tohoto pracovněprávního vztahu ve výši 13 000 Kč hrubého výdělku za měsíc.

Tab. 4.17: Zdravotní pojištění a sociální zabezpečení za rok 2015 za mzdu společníka

Druh	Zdravotní pojištění	Sociální zabezpečení
Placené zaměstnavatelem (PO)	14 040	39 000
Placené zaměstnancem (společník)	7 020	10 140
Celkem	21 060	49 140

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních propočtů

Na základě poskytnutých údajů vybraným podnikatelem by za rok 2015 v případě podnikání v rámci společnosti s ručením omezeným a při zaměstnání společníka v hlavním pracovním poměru hrubým příjmem ve výši 13 000 Kč za měsíc vznikla povinnost společnosti odvést na zdravotní pojištění za rok 2015 částku ve výši 14 040 Kč a na sociálním zabezpečení 39 000 Kč za rok 2015. Podnikatel jak zaměstnanec by odvedl na zdravotní pojištění 7 020 Kč a sociální zabezpečení 10 140 Kč za rok 2015.

Při získání odměny z titulu funkce společníka či jednatele nedosahující částky 2 500 Kč za daný kalendářní měsíc nedochází k povinným odvodům na sociální zabezpečení, ale pouze odvodům na zdravotní pojištění.

4.8 Vyhodnocení vhodné formy podnikání

Mezi kritéria vybraného podnikatele patří:

- možnost podnikání jako jediný vlastník,
- nižší kapitálová náročnost založení podnikání,
- menší rozsah ručení,
- daňová optimalizace,
- nižší náklady na vedení daňové evidence či účetnictví,
- nižší odvody na zdravotním pojištění a sociálním zabezpečení.
- výše zisku po zdanění

Na základě prvního a druhého kritéria došlo dle získaných údajů vybraného podnikatele ke zhodnocení daňových aspektů u podnikání jako fyzická osoba a podnikání v rámci společnosti s ručením omezeným. Dále zjištění výše odvodů na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení dle očekávaného základu daně u jednotlivých možností.

Přestože u podnikání jako fyzická osoba není nastavena hranice minimálního základního kapitálu a společnosti s ručením omezením pouze v minimální výši 1 Kč, je zapotřebí k založení podnikání určitý kapitál, ať již vlastní, či cizí. Jeho výše se odvíjí především od zvolené formy podnikání a daného oboru činnosti podnikatele. Z pohledu nákladu na založení u vybraného podnikatele vychází nižší kapitálová náročnost u podnikání jako fyzická osoba na základě živnostenského oprávnění.

Z hlediska rozsahu ručení se může stát, že vybraný podnikatel by v obou formách podnikání ručil veškerým svým majetkem, neboť u živnosti ručí celým svým majetkem a u společnosti s ručením omezeným ručí také celým svým majetkem z pozice společníka, pokud nespravují společnost s péčí řádného hospodáře.

4.8.1 Účetní hledisko

S vedením daňové evidence vzniká nižší administrativní náročnost v porovnání s účetnictvím vedeným ve zjednodušeném či plném rozsahu. Jejím účelem je zejména pokrytí potřeby vyplývající ze ZDP pro podání daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob. Oproti účetnictví poskytuje díky svému omezenému rozsahu menší vypovídající informace

o daném podnikání. Pokud se podnikatel rozhodne o vedení osobně, bude cenu za její vedení představovat především čas strávený nad jejím vedením. V opačném případě lze využít u daného podnikatele externích služeb. Cena těchto služeb se odvíjí od mnoha faktorů. Jedná se zejména o přihlášení k DPH a jeho zdaňovací období, počtu evidovaných dokladů, a zda tuto činnost vykonává účetní či daňový poradce. Za zpracování daňového přiznání k dani z příjmů bývá fakturována další cena, kterou může ovlivnit, zda podává poplatník přiznání svým jménem nebo daňový poradce a také prodloužení lhůty pro podání daňového přiznání.

V praxi se může podnikatel setkat s různými nabídkami za její zpracování. Na základ dotazu jedné společnosti zajišťující tyto služby lze uvést orientační částky. Zpracovávání daňové evidence u měsíčního plátce DPH dle očekávaného počtu dokladů a přiznání k dani z přidané hodnoty vychází na 1 500 Kč. V případě převýšení počtu dokladů či vzniku potřeby dalších služeb jsou fakturovány tzv. vícepráce v závislosti na konkrétním případě. Daňové přiznání k dani z příjmů fyzické osoby bez odkladu vychází na 4 000 Kč a s odkladem 7 000 Kč. Odklad může být pro poplatníka daně z příjmů výhodný především ze dvou důvodů. První představuje odložení uhrazení případného doplatku na této dani a druhý odpovědnost daňového poradce za případné chyby v daňovém přiznání a tím i odpovědnost za způsobenou škodu.

Při vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu vzniká nižší administrativní náročnost v porovnání s účetnictvím vedeným v plném rozsahu. Jejím účelem je zejména zajistit, aby účetní závěrka sestavená na jeho základě podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace dané účetní jednotky dle zákona o účetnictví.

Jedním z důvodů k přechodu z vedení daňové evidence na účetnictví může být rozsah informací, které poskytuje o firmě, struktuře jejich aktiv, financování apod. Díky tomuto rozhodnutí daného podnikatele ale zvyšuje náročnost na administrativní práce při vedení účetnictví. Většina podnikatelů nedisponuje potřebnými znalostmi souvisejícími s podvojným zaúčtováním jednotlivých účetních případů, proto převážně volí možnost vzniku pracovněprávního vztahu s osobou disponující potřebnými znalostmi nebo externí zpracování profesionální účetní a daňovou firmou.

Pokud se podnikatel rozhodne o vedení účetnictví osobně, bude cenu za jeho vedení představovat především čas strávený nad zpracováním. V opačném případě lze využít u daného podnikatele externích služeb. Cena za zpracování účetnictví se odvíjí také od mnoha faktorů

stejně jako u daňové evidence. Jedná se zejména o přihlášení k DPH a jeho zdaňovací období, počtu evidovaných dokladů, a zda tuto činnost vykonává účetní či daňový poradce.

Za zpracování daňového přiznání k dani z příjmů bývá fakturována další cena, kterou může ovlivnit, zda podává poplatník přiznání svým jménem nebo daňový poradce a také prodloužení lhůty pro podání daňového přiznání. U vybraného podnikatele z důvodu očekávané ztráty na základě poskytnutých údajů je vhodné v případě externího zpracování daňového přiznání z daně z příjmů podat daňové přiznání bez odkladu a tím snížit náklady na jeho zpracování.

V praxi se může podnikatel setkat s různými nabídkami za zpracování účetnictví. Na základ dotazu jedné společnosti zajišťující tyto služby, lze uvést orientační částky. Zpracovávání účetnictví u měsíčního plátce DPH dle očekávaného počtu dokladů a přiznání k dani z přidané hodnoty vychází na 2 500 Kč. V případě převýšení počtu dokladů či vzniku potřeby dalších služeb jsou fakturovány tzv. vícepráce v závislosti na konkrétním případě. Daňové přiznání k dani z příjmů právnické osoby bez odkladu vychází na 7 000 Kč a s odkladem 10 000 Kč. I zde může být pro poplatníka daně z příjmů odkad výhodný především ze dvou důvodů. První představuje odložení uhrazení případného doplatku na této dani a druhý odpovědnost daňového poradce za případné chyby v daňovém přiznání a tím i odpovědnost za způsobenou škodu.

4.8.2 Daňové hledisko

Z daňového hlediska je zapotřebí zohlednit u vybraného podnikatele nejen případnou daňovou povinnost z daně z příjmů, ale také výši odvodu na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení.

Tab. 4.18 Daňové a jiné odvody dle jednotlivých forem podnikání v Kč

Daňové a jiné odvody	Daňová evidence skutečné výdaje	Daňová evidence paušální výdaje	Účetnictví FO	Účetnictví PO
Daň z příjmů	0	367 283	0	0
Daň z příjmů - společník	-	-	-	6 510
Zdravotní pojištění	21 555	147 744	21 555	21 060
Sociální pojištění	23 313	319 565	23 313	49 140
Celkem	44 868	834 592	44 868	76 710
Zisk po zdanění	19 228	- 348 055	19 228	- 166 142

Zdroj: vlastní zpracování na základě interních propočtů

Na základě poskytnutých údajů vybraným podnikatelem představuje podnikání fyzické osoby vedoucí daňovou evidenci při uplatnění skutečných výdajů nebo vedoucí účetnictví nejvhodnější možnost z pohledu daně z příjmů a odvodu na sociální pojištění. Obě možnosti zakládají povinnost odvádět minimální zdravotní pojištění ve výši 21 555 Kč za rok, minimální odvody na sociální zabezpečení ve výši 23 313 Kč a nulovou daň z příjmů FO.

Další méně vhodnou možností je společnost s ručením omezeným, u které by podnikatel z pozice poplatníka a z pozice plátce v rámci dané společnosti odvedl sice nižší zdravotní pojištění oproti podnikání fyzické osoby, ale také vyšší odvody na sociální zabezpečení a daň z příjmů fyzických osob. Tato forma by byla vhodná od hodnoty vyměřovacího základu sociálního pojištění nad 328 900 Kč při soudobé legislativní úpravě.

Nejméně vhodnou možnost u daného podnikatele představuje podnikání jako fyzická osoba vedoucí daňovou evidenci a uplatňující paušální výdaje. Jejich uplatněním by vznikla vybranému podnikateli daňová povinnost ve výši 367 283 Kč z daně z příjmů fyzických osob. Celkově by se částka za daň z příjmů a odvody na sociální pojištění zvýšily 18,5 krát oproti podnikateli fyzické osobě vedoucí účetnictví nebo daňovou evidenci a uplatňující skutečné výdaje.

Dalším kritériem může být pro daného podnikatele také zisk po zdanění. Jeho nejvyšší hodnoty lze dosáhnout při podnikání ve formě fyzické osoby při vedení daňové evidence a uplatnění skutečných výdajů při zdanění příjmů podnikatele a při vedení účetnictví. Tento údaj však z důvodu krátkého působení podnikatele na trhu nelze považovat za rozhodující. Za účelem jeho zvýšení lze podnikateli doporučit zaměřit se na zvýšení počtu prodaných

krabiček, snížení nákladů prostřednictvím vyšší orientace na sezónní suroviny, zaměstnávání prostřednictvím různých forem stáží či využití školních praxí.

5 Závěr

Vybrat vhodnou právní formu je prvotním a zároveň stěžejním rozhodnutím začínajícího podnikatele, které musí udělat. Měl by tak rozhodnout na základě jím stanovených kritérií a analýzy vhodných právních forem.

Cílem diplomové práce bylo stanovit vhodná kritéria pro výběr právní formy začínajícího podnikatele, následně je aplikovat na vybrané typy právních forem a doporučit konkrétnímu podnikateli vhodnou právní formu. Kritéria jsou stanovena na základě teoretické části práce, na kterou navazuje již analýza vhodných právních forem. Komparativně je hodnocena právní forma fyzické osoby na základě živnostenského oprávnění a právní forma společnosti s ručením omezeným. V rámci analýzy je stanovena daňová povinnost u společnosti s ručením omezeným a u fyzické osoby zvláště daňová povinnost pro podnikatele uplatňující skutečné výdaje, paušální výdaje a vedoucí účetnictví. Dále je porovnán odvod na sociální pojištění a poplatky související s podnikáním u podnikatele jako fyzické osoby a společnosti s ručením omezeným. Pro vypracování diplomové práce byla použita především metoda deskripce a analýzy.

V rámci druhé kapitoly této diplomové práce byla nastíněna problematika podnikatele jako fyzické osoby z pohledů daní a vedení evidence. V této kapitole byly popsány základní informace týkající se podnikatele, podnikání, daňové evidence a účetnictví vedeného podnikatelem fyzickou osobou a jejich vliv na daňové zatížení podnikatele, odvodů na sociální pojištění a poplatky související s podnikáním fyzické osoby. Ve třetí kapitole byly popsány jednotlivé obchodní korporace s výjimkou družstva, daňové a účetní aspekty obchodních korporací, odvody na sociální pojištění a poplatky související s podnikáním obchodní korporace. Ve čtvrté kapitole byla provedena analýza volby optimální právní formy podnikání konkrétního podnikatele z hlediska evidenčního a účetního, daňového, odvodu na sociální pojištění a poplatků souvisejících s podnikáním u podnikatele jako fyzické osoby a společnosti s ručením omezeným na základě zvolených kritérií.

Na základě zvolených kritérií pro daného podnikatele a vypočtených údajů představuje nejvhodnější možnost vedení daňové evidence z pohledu administrativní zátěže, nákladů na její vedení a daňového zatížení při uplatnění skutečných výdajů za předpokladu naplnění očekávaného vývoje daného podnikatele, což je viditelné i ve srovnávací tabulce uvedené výše. Uplatnění paušálních výdajů by vedlo sice ke snížení administrativní zátěže, ale pouze

u neplátce DPH. Pro vybraného podnikatele jejich uplatnění na základě získaných údajů není vhodné z důvodu nejvyššího daňového zatížení a tím vzniká i negativní vliv na odvody na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení.

Vedení účetnictví u podnikatele fyzické osoby sice podává lepší pohled na fungování a financování podniku, ale nemá takový význam a administrativní náklady by byly pro daného podnikatele zbytečně vysoké.

Společnost s ručením omezeným pro daného podnikatele představuje vhodnou formu podnikání za předpokladu, že by základ daně dosáhl alespoň hodnoty ve výši 328 900 Kč. Od této hranice by odváděl vyšší odvody na sociální pojištění oproti podnikání jako fyzická osoba.

Rozhodnutí závisí na daném podnikateli, který by měl zvážit i další aspekty, ale z pohledu vybraných kritérií lze vybranému podnikateli doporučit podnikat jako fyzická osoba vedoucí daňovou evidenci a uplatňovat skutečné výdaje spojené s jeho ekonomickou činností při zohlednění poskytnutých údajů pro rok 2015.

Seznam použité literatury

A. Odborná literatura

BAKEŠ, Milan et al. *Finanční právo*. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. 552 s. ISBN: 978-80-7400-440-7.

BĚHOUNEK, Pavel. *Společnost s ručením omezeným 2014 – prakticky včetně účetnictví a daní*. Olomouc: ANAG, 2014. 368 s. ISBN 978-80-7263-886-4.

DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2014*. 11. vyd. Praha: Grada, 2014. 136 s. ISBN 978-80-247-5117-7.

CHVÁTALOVÁ, Iva, Hana MARKOVÁ a Květoslav ŽÁK. *Základy veřejného práva*. 3. vyd. Praha: Oeconomica, 2013. 164 s. ISBN: 978-80-245-1936-4.

MRKÝVKA, Petr, Ivana PAŘÍZKOVÁ a Michal RADVAN. *Základy finančního práva*. 6. vyd. Praha: Armex, 2012. 108 s. ISBN: 978-80-87451-19-9.

MÜLLEROVÁ, Libuše a Michal ŠINDELÁŘ. *Účetnictví podnikatelů v různých právních formách*. 4. vyd. Praha: Oeconomica, 2014. 196 s. ISBN 978-80-245-2041-4.

REUTING, Jennifer. *Limited Liability Companies For Dummies*. Edition 3: John Wiley & Sons, 2014. 360s. ISBN 978-11-188-5659-8.

ŠVARC, Zbyněk et. al. *Základy obchodního práva po rekodifikaci soukromého práva*. 4. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014. 510 s. ISBN 978-80-504-3.

VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2014*. 12. vyd. Praha: 1. VOX, 2014. 392 s. ISBN 978-80-87480-23-6.

B. Právní předpisy

České účetní standardy

vyhláška č. 500/2002 Sb., k provedení zákona o účetnictví (č. 563/1991 Sb.) pro podnikatele účt. v podvoj. účet., ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,

zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů

zákon ČNR č. 16/2013 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů

zákon ČNR č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů

zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů

C. Elektronické zdroje

Ministerstvo průmyslu a obchodu: *Roční přehled podnikatelů a živností* [online]. RŽP [cit. 2015-03-23]. Dostupné z: <http://www.rzp.cz/statistikySbj.html>

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
DPH	daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
FO	fyzická osoba
PO	právnícká osoba
PVZP	zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění
VZP	zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů
ZDP	zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
ZDPoj.	zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů
ZNP	zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů
ZPSZ	zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на ве́доміі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 24. 4. 2015

Bc. Hana Derková

Seznam příloh

Příloha č. 1 Přiznání k dani z příjmů fyzické osoby vedoucí daňovou evidenci a uplatňující skutečné výdaje za rok 2015

Příloha č. 2 Přehled sociální zabezpečení za rok 2015 – skutečné výdaje

Příloha č. 3 Přehled zdravotní pojištění za rok 2015 – skutečné výdaje

Příloha č. 4 Přiznání k dani z příjmů fyzické osoby vedoucí daňovou evidenci a uplatňující paušální výdaje za rok 2015

Příloha č. 5 Přehled sociální zabezpečení za rok 2015 – paušální výdaje

Příloha č. 6 Přehled zdravotní pojištění za rok 2015 – paušální výdaje

Příloha č. 7 Přiznání k dani z příjmů fyzických osob vedoucí účetnictví za rok 2015

Příloha č. 8 Přehled sociální zabezpečení za rok 2015 – účetnictví

Příloha č. 9 Přehled zdravotní pojištění za rok 2015 – účetnictví

Příloha č. 10 Přiznání k dani z příjmů právnických osob pro rok 2015

Příloha č. 11 Potvrzení o zdanitelných příjmech ze závislé činnosti